

**Békéscsabai SZC Széchenyi István
Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági
Szakgimnáziuma és Kollégiuma**

OM azonosító: 203029
Felnőttképzési nyilv.vételi szám: E-
001278/2015
5600 Békéscsaba, Irányi u. 3-5.
Tel.: +36 66/322-611
Fax: 06-66/322-611 /236
www.bszc.hu
E-mail: kozge@bszc.hu

Békéscsabai SZC Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma

Kollégiumi Pedagógiai Program

3 . s z á m ú m ó d o s í t á s

**a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények
névhasználatáról s z ó l ó 2 0 / 2 0 1 2 . (V I I I . 3 1 .) E M M I r e n d e l e t
a l a p j á n**

Békéscsaba, 2017. szeptember 01.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	4
1.1 A pedagógiai program összeállításánál alapul vett főbb jogszabályok	5
2. A működés belső feltételrendszerének bemutatása	5
2.1. A kollégium adatai	5
2.2. Humán erőforrás, elvárások	6
2.2.1. A kollégium nevelőtestülete működésének gyakorlata	6
2.2.2. A nevelőtestület összetétele, létszáma	7
2.2.4. Az alkalmazotti közösség esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatai	8
2.2.5. A kollégium tanulóközössége	9
2.3. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások	11
2.4. A kollégiumi élet szervezése, az ezzel kapcsolatos elvárások	11
2.4.1. A kollégium vezetése	12
2.4.2. A kollégiumi nevelő-munka belső ellenőrzése	12
2.5. A kollégium kapcsolatrendszere	12
2.5.1. A kapcsolattartás formái	12
2.5.2. A szülők tájékoztatásának formái	13
2.5.3. A kollégium külső kapcsolatai	13
3. A kollégium tevékenysége során figyelembevett elvek	14
3.1. A tanulók felvételének rendje	14
3.2. A tanulók jutalmazásának elvei	14
3.3. Hagyományaink, a kollégium egyéni arculatának erősítése	14
3.4. Nevelésfilozófiánk	15
3.5. A kollégiumi nevelés céljai, feladatai	17
3.6. A nevelőmunka alapelvei	17
3.6.1. Általánosan érvényesítendő alapelveink	17
3.6.2. Didaktikai alapelveink	18
3.7. A kollégiumi nevelés feladatai	19
3.7.1. A tanulás tanítása	19
3.7.2. Az erkölcsi nevelés	20
3.7.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	20
3.7.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	21
3.7.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	21
3.7.6. A családi életre nevelés	21
3.7.7. A testi és lelki egészségre nevelés	22
3.7.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	22
3.7.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	22
3.7.10. Pályaorientáció	22
3.7.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	23
3.7.12. Médiatudatosságra nevelés	23
4. A pedagógiai tevékenység	23
4.1. A humán erőforrás helyzete a kollégiumban	23
4.2. Az anyagi, gazdasági erőforrás helyzete	24
4.3. A kollégiumi tevékenységrendszer elvei	24
4.3.1. Alapelvek a kollégiumi életvitel, a közösségi kapcsolatok kialakításában	24
4.3.2. A tanulók tanulásának pedagógiai elvei	25
4.3.3. A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei	25

4.3.4. A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei	25
4.3.5. A tanulók tehetséggondozását elősegítő tevékenység elvei	26
4.3.6. A tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenység elvei	26
4.3.7. A tanuló pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei	26
4.3.8. A tanulók önálló életkezdését elősegítő tevékenység elvei	26
4.4. A kollégiumi nevelés tevékenységrendszere	26
4.5. Kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere, szerkezete	27
4.5.1.1. Szilenciumi foglalkozások	29
4.5.1.2. Korrepetálás, felzárkóztató foglalkozás, SNI-s tanulók foglalkoztatásának biztosítása	30
4.5.1.3. Tehetségkibontakoztatás	30
4.5.1.4. Irányított tevékenységek (szakkörök)	30
4.6. Speciális ismereteket adó foglalkozások	31
4.6.1. Kötetlen tevékenységek	31
4.7. Kollégiumi élet szervezése	32
4.7.1. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító tematikus csoportfoglalkozások	32
4.7.2 Pedagógiai felügyelet	33
5. A csoportfoglalkozások kerettantervének cél és feladatrendszere	34
5.1 A kollégium helyi tanterve	34
5.2. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése	45
6. A kompetenciák fejlesztése	45
6.1. Kulcskompetenciák	46
6.1.1. Anyanyelvi kommunikáció	47
6.1.2. Idegen nyelvi kommunikáció	48
6.1.3. Matematikai kompetencia	49
6.1.4. Természettudományos és technikai kompetencia	50
6.1.5. Digitális kompetencia	51
6.1.6. Szociális és állampolgári kompetencia	52
6.1.7 Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	54
6.1.8. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség	55
6.1.9. A hatékony, önálló tanulás	56
7. A közösségi élet fejlesztése	58
8. A kollégium egészségfejlesztéssel összefüggő feladatai	60
9. A kollégiumi nevelés minősége, eredményessége	62
9.1. A tanulók értékelése	63
9. Pedagógiai munkánk megvalósulásának mutatói	64
10. Gyermek- és ifjúságvédelem	65
11. A Pedagógiai Programnak nyilvánosságát a Szervezeti és Működési Szabályzat szabályozza	70
12. A pedagógiai program felülvizsgálata	70
A Pedagógiai Program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradék	71
<i>1. számú függelék</i>	72

1. Bevezetés

Az utóbbi évek társadalmi, gazdasági változásai jelentősen befolyásolták a kollégiumok nevelőmunkáját, szerepüket. Társadalmi elismertségüket, szükségességüket növelték.

A kollégiumi intézményrendszer nélkül nincs esély a fennálló gazdasági, szociális, kulturális hátrányok ledolgozására, illetve az iskolarendszer társadalmilag igazságos működtetése sem képzelhető el.

A kollégium, mint köznevelési intézmény alapfeladata, hogy vonzó és biztonságos feltételeket nyújtson azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére, a kisebbségi oktatásra, illetve akiknek a szülő nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket. A jó kollégium tevékenysége során kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védeltséget nyújt a tanulóknak.

A kollégium a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló „mikro-társadalomban” a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását.

Ezek a változások, valamint a szabad iskola- és kollégiumválasztás kihívást jelentettek a Kollégium számára is.

Ahhoz, hogy ennek a kihívásnak megfeleljünk, valamint a fenntartói, a szülői és a tanulói igényt kielégítsük, úgy ítéljük meg, hogy javítani szükséges munkánk feltételrendszerét, fejleszteni kell pedagógiai - módszertani ismeretrendszerünket.

Békés megye 2013 – ban elfogadott „ Feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési terve „ is fontosnak szerepet játszik a köznevelés folyamatában, így a Békéscsabai SZC Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma is.

A kollégium szükségességét, szerepét a következő tényezők támasztják alá:

- Békés megye településszerkezete, iskolarendszere, közlekedési infrastruktúrája a megrendelői igény, a továbbtanuláshoz biztosított esélyegyenlőség alapvetően feltételez megyei székhelyű, a középiskolák igényeihez igazodó kollégiumokat.

- A megyeszékhelytől távol lakó, anyagilag hátrányos helyzetű szülők csak akkor tudják Békéscsabán taníttatni gyermekeiket, amennyiben a szociális egyensúlyozó szerepet betöltő kollégiumokat gyermekeik igénybe vehetik.
- Az otthonadás mellett a kollégiumok adnak lehetőséget a lemaradással küzdő tehetséges fiatalok számára a felzárkózásra, tehetségük kibontakoztatására.

Ezekre a tényekre, alapozva fogalmaztuk meg kollégiumunk pedagógiai programját, figyelembe véve a közoktatás – köznevelés területén végbement változásokat. Pedagógiai programunk készítésekor figyelembe vettük a kapcsolódó iskolák pedagógiai célkitűzéseit, a kollégium jelenlegi helyzetét is.

1.1 A pedagógiai program összeállításánál alapul vett főbb jogszabályok

Jogszabályok:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2012. évi I. tv. a Munka törvénykönyvéről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet
- 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 110/2012. (VI.4.) Korm. r. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról
- Partneri igényfelmérések

2. A működés belső feltételrendszerének bemutatása

2.1. A kollégium adatai:

A hivatalos elnevezése: Békéscsabai SZC Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma

Fenntartója: Nemzetgazdasági Minisztérium

A kollégium címe: 5600 Békéscsaba, Lencsési út 136. sz.

Telefon/fax: 06/66 459 – 366

2.2. Humán erőforrás, elvárások

A kollégiumi dolgozók és a tanulók együttműködése hozhat létre sikereket, eredményeket, alkotó légkört. Meggyőződésünk, hogy a példa erejével mindenki nevel a kollégiumban, ezért fontos a meglévő erőforrások folyamatos figyelemmel kísérése.

Nevelőtanárainkkal szemben így a legfontosabb elvárások a következők:

- Legyenek képesek a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére;
- Legyenek jártasak a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- Egyéniségükkel, megjelenésükkel, felkészültségükkel, műveltségükkel, életmódjukkal szolgáljanak követendő példaként a diákok számára,
- Megfelelő empátiával rendelkezzenek, nevelői eljárásaiban,
- Pedagógiai kommunikációjukban a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és Bizalmat helyezték előtérbe,
- Legyenek képesek a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- Legyenek képesek a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- Legyenek képesek a konfliktusok eredményes kezelésére,

A tantestület tagjai segítenek a tanulásban, a közösségi és az egyéni gondok megoldásában, külön figyelmet fordítva a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelésére, oktatására.

A gazdasági apparátus a működés feltételeit biztosítja, a technikai dolgozók a működés zavartalanságát.

2.2.1. A kollégium nevelőtestülete működésének gyakorlata

A köznevelési törvény alapján - a kollégium pedagógusainak közössége, nevelési kérdésben a kollégium legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve.

Tagjai a kollégium valamennyi pedagógus munkakört betöltő közalkalmazottja, valamint a nevelőmunkát közvetlenül segítő felsőfokú végzettségű dolgozója.

A kollégium nevelőtestülete nevelési kérdésekben, a kollégium működésével kapcsolatos ügyekben, valamint a törvényben és más jogszabályokban meghatározott kérdésekben döntési, egyébként pedig véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik.

A tanév során a nevelőtestület az alábbi állandó értekezleteket tartja:

- tanévnyitó, tanévzáró,
- félévi,
- őszi és tavaszi nevelési értekező,

- információs és továbbképzési értekezletek.

Rendkívüli nevelőtestületi értekezlet hívható össze az kollégium lényeges problémáinak megoldására, amennyiben a nevelőtestület tagjainak 50 % + 1-a ezt kérvényezi.

Döntéseit és határozatait - a jogszabályban meghatározottak kivételével - nyílt szavazással és egyszerű szótöbbséggel hozza. A szavazatok egyenlősége esetén az kollégiumvezető szavazata dönt.

A nevelőtestület a feladatkörébe tartozó ügyek előkészítésére vagy eldöntésére tagjaiból meghatározott időre, vagy alkalmilag bizottságot hozhat létre, illetve egyes jogköreinek gyakorlását átruházhatja a szakmai munkaközösségre vagy a diákönkormányzatra. Az átruházott jogkör gyakorlója a nevelőtestületet tájékoztatni köteles.

A nevelőtestület egy pedagógiai közösséget alkot, élén a munkaközösség vezetőjével. A köznevelési törvény szerint a kollégium pedagógusainak szakmai, módszertani munkaközössége segítséget ad a kollégiumban folyó nevelőmunka tervezéséhez, szervezéséhez, ellenőrzéséhez. A munkaközösség tagjai munkaközösség-vezetőt választanak a munkaközösség tevékenységének szervezésére, irányítására, koordinálására.

Minden nevelőtanár egy nevelési terület felelőse, azaz reszortfeladatot kap. Munkacsoportok alkalmilag szerveződnek a feladat jellegének megfelelően. A nevelőtanárok csoportvezető tanárok is egyben. Az ügyeletes tanári feladatokat a beosztott nevelőtanárok az A és a B épületben látják el.

2.2.2. A nevelőtestület összetétele, létszáma:

Kollégiumvezető:	1 fő
Főállású tanár:	8 fő
Egyetemet végzett:	7 fő
Főiskolát végzett:	1 fő

Szakos összetétel:

Matematika – fizika	1 fő
Magyar - Mentálhigiéne	1 fő
Magyar	1 fő
Nevelőtanár, Pedagógia	1 fő
Testnevelés	3 fő
Műszaki tanár	2 fő

A nevelőtestület szakmai felkészültsége a tantárgyi segítségnyújtást alapvetően biztosítja. A szaktanárok jól hasznosították ismereteiket, szaktudásukat a felzárkóztató foglalkozások tartásával, illetve a tehetséges tanulókkal való foglalkozások alkalmával.

A tanárok rendszeresen képezik magukat. Rendszeresen részt vesznek országos, helyi, ill. a tantestület, a munkaközösség által szervezett továbbképzéseken.

A tantestület tagjai igényes előadásokkal, vitaindító referátumokkal készülnek a nevelőtestületi értekezletekre.

Pedagógusaink a kollégiumi diákság és saját érdeklődésüknek megfelelően vesznek részt különböző szakkörök vezetésében. A testület tagjai egyet értenek a célokban, egységesek a követelményekben, élvezik a tanári módszertani szabadságot.

Jól megfelelnek mind a hagyományos (törődés a csoporttal, szülői, iskolai kapcsolattartás, adminisztráció), mind az új tanári feladatoknak. Felkészültek a felzárkóztatásra, pályaválasztási tanácsadásra, a tehetséggondozásra, a konfliktuskezelési megoldásokra. Képesek önismereti technikák átadására. A testület stabil, a dolgozók hosszú távon a kollégiumban szeretnék pedagógiai munkájukat végezni. A nevelőtestület tagjai a tudás- és értékközvetítést tartják alapvető feladataiknak.

2.2.4. Az alkalmazotti közösség esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatai:

Az alkalmazotti közösség a kollégium nevelőtestületéből és a kollégium közalkalmazotti jogviszonyban álló valamennyi dolgozóiból áll. Érdekegyeztetés területén a Közalkalmazotti Tanács képviseli.

Esélyegyenlőségi monitoring jelentéssel kapcsolatos intézkedések:

Az évente összeállítandó kollégiumi esélyegyenlőségi jelentés főbb elemei:

- A kollégiumban a hátrányos helyzetű gyermekeket érintő programok és tevékenységek, valamint a délutáni fejlesztő foglalkozásokhoz megfelelő környezetet és eszközöket biztosít. A tanév során elvégzendő konkrét tevékenységeket, feladatokat a kollégium munkaterve tartalmazza.
- Tájékoztató a tárgyévben beadott, kollégiumi esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos szülői/gondviselői panaszokról, a panasztételi eljárások eredményeiről (éves beszámoló)
- Tanév végén a csoportnevelők javaslatot tesznek beszámolójukban a következő évre vonatkozó főbb nevelési, szervezési feladatok meghatározására.

A kollégium pedagógiai tevékenységét minden tekintetben alárendeli az esélyegyenlőség biztosításának. Kiemelt figyelemmel járunk el:

- a felvételi eljárásban,
- a tanulók szobaközösségekben történő elhelyezésében,
- a nevelésben, ismeretközvetítésben,
- a tanulás támogatásában,
- a tanulókról való gondoskodásban,
- az értékelés gyakorlatában,
- a kapcsolattartásban a szülőkkel, az iskolákkal, a szakmai szolgáltatókkal,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.

Az esélyegyenlőség problematikáját érintő nevelési-oktatási helyzetekre, nehézségekre az alábbi tevékenységekkel adunk megoldásokat:

- az eltérő szokásokból, normákból adódó különbözőségeket közösségi szinten kezeljük,
- a tanulás iránt motiválatlan tanulók aktivitásának fokozása,
- a tudás értéként való megjelenítése,
- megfelelő kommunikáció kiépítése a diák, a nevelőtanár és a szülők között,
- együttes fellépés a negatív diszkrimináció megnyilvánulásai ellen,
- a közösségi szereplés szorgalmazása,
- a közösségi szabályok elfogadtatása, tiszteletben tartása, a törvénytisztelő magatartás előtérbe helyezése,
- közösségi életterek kialakítása, a tanulók bevonása a közösségi programokba,
- a nemzeti-vallási-etnikai kisebbséghez tartozók, fogyatékkal élők másságának tiszteletben tartása és kultúrájuk, szokásaik, hagyományaik elfogadása,
- a határon túlról érkező diákokat segítjük az anyaországban való tájékozódásban, hagyományaik átadásában, ápolásában, kultúrájuk megőrzésében.

2.2.5. A kollégium tanulóközössége

Diákjaink a megye számos településéről érkeznek, de vannak megyén kívüliek, sőt külföldiek, határainkon túlról érkezettek. A kollégiumban lakó tanulók átlagosan évente közel 15 középiskolából érkeznek. Korukat tekintve 14-22 éves fiatalok. A kollégiumba érkező tanulók átélik a csoportképződés időszakát, a megismerkedésen túl ismereteket szereznek a

kollégiumi együttélési szabályokról. A tantestület teljesítmény- és sikerorientáltsága által a tanulók is siker- és teljesítményorientálttá válnak folyamatosan, személyiségfejlődésük és teljesítményük predesztinálja őket továbbtanulásra, főiskolára, egyetemre, a vállalkozói szférára.

Mindazok, akik egymás megismerésére, elfogadására töreksenek kialakítják a közös hagyományokat, szokásokat, amelyek kollégiumunk alaptörvényévé váltak.

A kapcsolódó iskolák, az iskolákba járó tanulók és szüleik különböző igényeket támasztanak a kollégiummal szemben.

A kollégisták megoszlása nemek szerint:

A kollégisták nemek szerinti megoszlása évente változó, az utóbbi időben kismértékben több a leány tanulók száma. Kollégiumunk egyik sajátossága, hogy a korábbi időszakhoz képest növekszik 14 - 18 éves középiskolai korosztály valamint az első szakma után gimnáziumba járó tanulók aránya.

Diákönkormányzat:

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. Biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

A Diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.

A diákközgyűlés a kollégium tanulóinak legmagasabb tájékozódó és tájékoztató fóruma, amely a tanulóközösség által megválasztott küldöttekből áll.

Az kollégiumvezető évente kétszer tájékoztatást ad a kollégium helyzetéről közgyűlésen vagy küldöttgyűlésen.

A tanulók életminőség jellemzői és az ehhez kapcsolódó feladatok:

Felméréseink szerint a tanulók 60 – 70 %-a csonka családban nőtt fel, a szülők egyike, vagy a nagyszülők nevelik őket. A családok közel 50 % - ában a szülő vagy munkanélküli, vagy rokkantnyugdíjas, vagy alacsony nyugdíjjal rendelkező, illetve a nagyszülők nevelik a gyermekeket. A tanulók anyagiakkal való ellátottsága igen széles skálán mozog. A családok

döntő többsége egyik hónapról a másikra él, tartalékolni nem tudnak. Kismértékben növekszik azon tanulók száma, akik anyagiakban az átlagon felül ellátottak. A feszültséget, amely ebből keletkezik, a tantestület jelenleg "kezeln" tudja. A szülők szemléletét az iskolaközpontúság jellemzi. Alapvető értékhorozónak az iskolát tartják, így elsősorban az iskolai munka iránt érdeklődnek. A kollégium számára hajtó erőt jelent azoknak a szülőknek az érdeklődése, és ragaszkodása, akik elismerik a gyermekeik érdekében folyó munkát, s javaslataikkal alakítják azt.

2.3. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások

A fenntartó gondoskodik a pedagógiai programban megfogalmazott és jóváhagyott, az alapfeladatok ellátásához szükséges pénzeszközökről.

2.3.1. A kollégium épületegyüttese, infrastruktúrája

A kollégium természeti környezete fás, ligetes, erdős. Saját sportpályával, tornateremmel rendelkezik. Alkalmas a csendes beszélgetésekre, kikapcsolódásra, bár folyamatos karbantartásra szorul.

Az elmúlt években alapvetően pályázati forrásokból megtörtént a nyílászárók cseréje, valamint megtörtént a villanyhálózat felülvizsgálata, az udvari világítás felújítása is.

2.4. A kollégiumi élet szervezése, az ezzel kapcsolatos elvárások

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

A kollégium a tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégium szervezeti és működési szabályzata meghatározza a kollégium szervezeti felépítését, a működés belső rendjét, a belső és külső kapcsolatokra vonatkozó megállapításokat, rendelkezéseket.

2.4.1. .A kollégium vezetése

- A kollégium, mint a Békéscsabai SZC Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma intézményegysége élén a kollégiumvezető áll.
- Akadályoztatása esetén helyettesítését a szakmai munkaközösség vezetője látja el.

2.4.2. A kollégiumi nevelő-munka belső ellenőrzése

A belső ellenőrzési rendszer átfogja a kollégiumi nevelőmunka egészét. Az ellenőrzés biztosítja, hogy a felmerülő hibák feltárása időben történjen, ezzel fokozza a munka hatékonyságát.

A folyamatos belső ellenőrzés megszervezéséért, hatékony működéséért a kollégium kollégiumvezetője felelős.

Az ellenőrzéshez, méréshez tervet készítünk a pedagógiai program és az éves munkaterv alapján. A bejelentett ellenőrzések mellett alkalmasszerűen, illetve - az ellenőrzés természetének megfelelően - bejelentés nélkül is sor kerülhet ellenőrzésre.

Az ellenőrzést végzők:

- kollégiumvezető,
- munkaközösség vezetője,
- csoportvezetők a saját csoportjukon belül.

- Az ellenőrzés területei:

- pedagógiai, szervezési tanügy-igazgatási feladatok,
- időszakos, állandó, kiemelt és speciális ellenőrzések,
- csoportfoglalkozások, megbeszélések, írásos dokumentumok, tanulói

2.5. A kollégium kapcsolatrendszere

A belső kapcsolattartás rendszere, formái: különböző értekezletek, fórumok, kollégiumi gyűlések, tanácskozások. A kollégiumi közösségek kapcsolattartásában a rendszeres és konkrét időpontokat a kollégium éves munkaterve tartalmazza.

2.5.1. A kapcsolattartás formái:

- munkahelyi értekezlet,
- nevelői értekezletek,
- nevelési értekezletek.

2.5.2. A szülők tájékoztatásának formái

A szülők a legfontosabb partnereink közé tartoznak, ezért törekszünk a velük való eredményes együttműködésre. Kapcsolattartásunk leggyakrabban alkalmazott formái: telefonon vagy levél formájában történik. A tanulóinkat látogató szülőkkel való személyes találkozások lehetőségével is élünk. A szülők bármikor látogathatják gyermekeiket, a személyes találkozások érdekében az iskolai szülői értekezletek előtti és utáni órákban a kollégiumi nevelőtanárok fogadóórát tartanak. A szülők előzetes egyeztetés során bármikor felkereshetik gyermekük nevelőtanárát vagy a kollégium kollégiumvezetőjét.

Amennyiben szükséges, találkozót kérünk a szülőktől. Indokolt esetben a szülőket írásban tájékoztatjuk gyermekük kollégiumi életéről, magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.

Valamennyi pedagógus negyedévenként köteles tájékoztatni a tanulóra vonatkozó érdemjegyekről a szülőket.

2.5.3. A kollégium külső kapcsolatai

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a fenntartóval, a működtetővel, a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszülőjével vagy gyermekotthonával, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, érintettség esetén a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal, továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás helyi szabályozása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

A kollégium így rendszeres munkakapcsolatot tart fenn a következő intézményekkel.

- egészségügyi kollégiumokkal, a kollégiumi orvossal, aki rendszeresen fogadja a beteg kollégistákat rendelőjében,
- közművelődési intézményekkel (Csabagyöngye Kulturális Központ, Munkácsy Emlékház, Békés Megyei Jókai Színház),

- a városi és megyei kollégiumokkal (a szakmai, kulturális, sport és diákönkormányzati munka területén vannak kialakult kapcsolataink),
- a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetséggel, amely rendszeresen tájékoztat a szakmát érintő változásokról, továbbképzéseket, konferenciákat szervez, ill. problémáink megoldásához segítséget nyújt.

3. A kollégium tevékenysége során figyelembevett elvek

3.1. A tanulók felvételének rendje

A kollégium tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik. A felvételtől és az átvételtől a kollégium kollégiumvezetője dönt. A köznevelési törvény szabályozza a kollégiumi tagsági viszony létrejöttét:

- iskolától való távolság (bejárási lehetőség hiánya),
- szülői háttér (hátrányos helyzet),
- tanulmányi eredmény,
- egyenlő bánásmód elve,
- viselkedéskultúra.

3.2. A tanulók jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki tanulmányi valamint közösségi munkáját képességeihez, illetve társaihoz mérten kiemelkedően végzi, a kollégium SZMSZ – ében meghatározottak szerint jutalmazásban kell részesíteni.

3.3. Hagyományaink, a kollégium egyéni arculatának erősítése

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását Kollégiumi szintű rendezvényeinket, ünnepeinket nevelőmunkánk fontos színtereinek tartjuk, amelyeket az éves munkatervben rögzítünk. A műsorokat és a hozzájuk kapcsolódó dekorációs tevékenységet a tanulócsoporthoz végzik előre meghatározott vállalásaik alapján.

Így évek óta rendszeresen Gólyatábor, illetve Gólyahét szervezésével segítjük új tanulóink beilleszkedését, a várossal való ismerkedését. Hagyománnyá vált a novemberben megrendezésre kerülő egészségvédelmi napok rendezvénysorozata, a karácsonyi teaház,

Mikulás járás, valamint a kollégiumi napok megrendezése. Végzős tanulóinktól ünnepélyes keretek között, kollégiumi ballagással búcsúzunk.

Tanulóink tevékeny közreműködésükkel segítik ezen rendezvények sikerét, magukénak érezve azokat.

Kollégiumunk az értékek tisztelete, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteletben tartása jegyében neveli és oktatja a tanulókat.

Ezek szolgálatába állítottuk kulturális- és sportrendezvény hagyományainkat is.

3.4. Nevelésfilozófiánk

Célja, hogy cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi és testi képességeket. A Nat célkitűzéseinek megfelelően kollégiumunk fontos szerepet szán a nemzeti hagyománynak, a nemzeti öntudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez, kisebbségekhez tartozók öntudatának ápolását is. Kiemelten kezeli az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerését, ugyanakkor fontosnak tartja azokat a tartalmakat, amelyek Európához tartozásunkat erősítik.

A kollégium alapvető célkitűzése: olyan otthont teremteni családias légkörben, biztonságban, nyugodt tanulási feltételek mellett a szülői elvárásokkal összehangolt egységes nevelési hatásrendszerben a Békéscsabán tanulni vágyó fiatalok egy részének, amelyben harmonikus fejlődésük biztosított, olyan életmódmintákat adni, amelyek segítenek az egészséges felnőtté válásban, eredményesen és sikeresen folytathatják tanulmányi munkájukat, valamint segítséget kívánunk adni pályaválasztásukhoz, tehetségük ápolásához, kibontakozásához, fejlesztéséhez és eligazodni tudást az élet és a munka világában, és az ehhez szükséges képességek mobilitását igen fontosnak tartjuk.

Alapvető pedagógiai elvünk: a tanulók által a kollégiumba hozott társadalmi, gazdasági, kulturális különbségeket tudatos szocializálással szintre hozzuk.

Esélyegyenlőséget javító, sikeres szocializációt elősegítő, nyílt, őszinte, előítéletektől mentes atmoszférájú kollégiumot szeretnénk, amelyben a partnerek igényeinek figyelembe vételével - a minőségügyi követelményeknek megfelelően - folyik a pedagógiai munka a jövő igényeinek megfelelő tárgyi felszereltség biztosításával és szakmailag jól képzett pedagógusok közreműködésével.

Olyan kollégiumban szeretnénk dolgozni, ahol a jövő kihívásaira felkészült, munkájukat igényesen, magas színvonalon végző munkatársak dolgoznak, akiknek az iskolákkal való kapcsolatát a hatékony együttműködés, a közös célok, az egységes követelmények, az azonos érdekek képviselője határozza meg, amely ápolja hagyományait, épít munkatársai tapasztalataira, amelyben követelmény a sokrétű és magas fokú felkészültség, amelyet együttműködésre kész, elkötelezett vezető irányít a vonatkozó törvények és jogszabályok szellemében. Középtávon a fő feladatok a tanulói összetétel, a szülői és a fenntartói igény változásával módosulhatnak, amelyek az éves munkatervben kerülnek megfogalmazásra.

Kollégiumunk küldetésének tekinti a köznevelési törvényben meghatározott feltételek és feladatok olyan színvonalú megvalósítását, amelynek eredményeként az kollégiumban felnövekvő fiatal az alábbi személyiségjegyekkel rendelkezik és így hozzájárul ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjön benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a társadalomban és a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatokra;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsáról;
- képessé válják az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- megismerje és megértse a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.
- vannak céljai, jövőképe és kellőképpen motivált céljai eléréséhez,
- korszerű, versenyképes ismeretekkel rendelkezik,
- elfogadja az élethosszig tartó tanulás fontosságát, szükségességét és szerepét az érvényesülésben,
- alkalmazkodó típus, be tud illeszkedni a felnőtt társadalomba, a társadalmi együttélés szabályait ismeri és betartja,
- a közszereplés és önérvényesítés demokratikus technikáit alkalmazni tudja,
- elfogadja a másságot,
- rendelkezik mindazokkal a kompetenciákkal, amelyekre egy sikeres életpályát fel lehet építeni.

3.5. A kollégiumi nevelés céljai, feladatai

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

Pedagógiai programunkban megerősítjük azokat a nevelési célokat, amelyeket a korábbi években is munkánk alapjának tekintettünk.

Főbb céljaink így a következőkben foglalhatók össze:

- olyan feltételeket teremtése a kollégiumunkban lakó tanulók számára, amelyek biztosítják személyiségük egészséges és harmonikus fejlődését,
- olyan életmódminták nyújtása, amelyeknek szerves része az eredményes tanulás, az egyetemes kultúra értékeinek elsajátítása,
- a tanulás feltételrendszerének biztosítása,
- a tanulók sikeres pályaválasztásának segítése,
- a tehetségek ápolása, kibontakoztatása, fejlesztése,
- az esélyegyenlőség biztosítása,
- a piacképes tudás megszerzésének segítése,
- a sporttehetség gondozó program megszilárdítása folyamatos,
- olyan gyakorlati ismeretek átadása, amely segít a tanulónak eligazodni a tudás, az élet és a munka világában,
- alapvető célunk, hogy biztosítsuk a kollégiumban a *szegregációmentesség* és az *egyenlő bánásmód* elvének teljes körű érvényesülését,
- az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása,
- az *esélyteremtést* támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása a kollégiumban élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

3.6. A nevelőmunka alapelvei

3.6.1. Általánosan érvényesítendő alapelveink:

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- Az alapvető emberi és szabadságjogok érvényesítése, illetve a tanulók gyermekjogok, a demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek szerinti nevelése,
- *szegregációmentesség* és az *egyenlő bánásmód* elvének teljes körű érvényesülése,
- a kollégium otthonát a szeretet, a bizalom és az egymás iránti felelősség hasssa át,
- alapvető elvünk a társadalmi érték közvetítés, a társadalmilag hasznos képességelvárások (toleranciaképesség, megmérettetés képessége, önértékelés képessége, munkaerő-piaci képesség) kialakítása, erősítése, az egyetemes erkölcsi normák betartása,
- egyéni életkori sajátosságok figyelembevétele,
- pedagógiai tevékenységünket a szakmaiság és a módszertani megalapozottság, módszertani szabadság jellemezze,
- a tantestület munkáját hasssa át az öntevékenység, s egyben fejlessze a diákok önszerveződő képességét és öntevékenységét,
- a tantestület a tanulók érdekében konstruktívan működjön együtt a szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal, a kollégium szűkebb és tágabb környezetével,
- komplexitás elve,
- tapasztalatszerzés elve,
- rendszeresség, következetesség elve,
- motiváció,
- koncentráció,
- felelősség,
- erkölcsösség, lelkiismereti és vallási szabadság,
- hátrányos megkülönböztetés tilalma,
- a gyermek mindenképp felett álló érdeke,
- a tanulók iránti felelősség, bizalom és tapintat,
- bizalmon alapuló következetes és tervszerű nevelés,
- segítő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a nemzeti-etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása.

3.6.2. Didaktikai alapelveink:

- rendszeresség és fokozatosság elve,

- tudatosság és szakszerűség elve,
- életkori sajátosságok figyelembe vételének elve,
- személyes tapasztalatszerzés és tanulói öntevékenység elve,
- azonos életkorú gyerekek különbözőségének elve,
- konkrétumok és absztrakciók egységének elve.

3.7. A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium – a kollégiumi jogviszony fennállása alatt – biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait kollégiumi ellátás, illetve sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A diákok megismerése, az elfogadó bizalmi viszony kialakítása tervezetten történik, mely folyamatban nagy szerepet kap a kollégisták családi körülményeinek, személyiségüknek, egyéni sajátoságaiknak a megismerése. A pedagógusok tartalmas és rendszeres együttműködéssel segítik a tanulók személyiségfejlődését.

A kollégiumi nevelés feladata különösen az alábbi területek fejlesztése:

3.7.1. A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket.

Alapvető célunk elérni, hogy diákjaink a tanulást életük szerves részének tekintsék. Ehhez elengedhetetlen a tanulási motívumok fejlesztése, a tudásvágy igénye, az érvényesülés, a munkaerőpiacon való eredményes megjelenés, a megbecsülés megszerzési igényének fejlesztése. Szükséges megtanítani a tudás megszerzésének útját. Ehhez a tanulási, megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése a feladatunk. Felkeltjük az érdeklődésüket a tudományok, a művészetek, a kultúra megismerése iránt. Rávezetjük őket az önálló felfedezés örömeire és hasznosságára.

Törekszünk a tanulási kudarcok feltárására és azok kezelésére. Segítjük a mindennapi feladatokra való felkészülést. Hangsúlyt helyezünk arra, hogy az ismeretek elsajátítása ne csak kötelességként, hanem igényként is megfogalmazódjon tanulóinkban. Felkészítjük

diákjainkat az élethosszig tartó tanulás elfogadására. Kiemelt területként kezeljük a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, valamint organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő (általános tanulási zavar, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, súlyos figyelemzavar, hiperaktivitás, súlyos magatartási zavar, mutizmus) tanulók integrált kollégiumi ellátását.

3.7.2. Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. Segítjük a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását; az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység. A kollégiumi nevelés során fejlesztjük a szociális tájékozódási készséget, alkalmat és közeget teremtünk a közösségi értékrend és normarendszer kialakításához, segítjük a közösségi és egyéni érdekek összhangjának megteremtését.

3.7.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok ismerjék meg, tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajtátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

3.7.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

3.7.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

3.7.6 A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a Nat-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

3.7.7 A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözzé a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására.

Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sporttelete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához.

Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

3.7.8 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

3.7.9 Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

3.7.10 Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják

képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

3.7.11 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

3.7.12 Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

4. A pedagógiai tevékenység

4.1. A humán erőforrás helyzete a kollégiumban

A tanárok, a nevelők munkája iránti szakmai és társadalmi igények egyre fokozódnak. A szakmai megalapozottság, igényesség, a módszertani félkészültség mellett egyre nagyobb önállóságra, kezdeményezőképessegre van szükség. A tantestület jelenlegi tagjai -

munkájukat élethivatásnak tekintik, korszerű szakmai, pedagógiai, pszichológiai, szociálpszichológiai ismeretekkel rendelkeznek.

Alapvető feladat ezen ismeretek szinten tartása és fejlesztése.

Ennek érdekében rendszeres ismeret-felújítás szükséges:

- A tantestület tagjai minden évben szervezett keretek között újítsák fel szaktárgyi ismereteiket.
- Ezeket a továbbképzéseket fel kell használni a kommunikációs készség, az együttműködési készség, a gyors problémafelismerő és döntési képesség, a konfliktusok kezeléséhez és elviseléséhez szükséges készségek, a kritikai gondolkodás fejlesztéséhez.
- A továbbképzések során a tantestület tagjaiban erősödjenek olyan tulajdonságok, mint a megbízhatóság, kiszámíthatóság, a minőségért érzett felelősség.
- A tanárokat folyamatosan el kell látni olyan információkkal, dokumentumokkal, szakkönyvekkel, amelyek nevelő munkájukat és a pedagógiai problémák megoldását segítik.
- A pedagógus társadalommal kapcsolatos kihívás elmozdulást követel a hagyományos diplomával hozott tekintélytől a szakmai elismertség felé.
- A tantestület minden tagja rendelkezzen olyan számítástechnikai ismeretekkel, amelyek segítségével saját adminisztrációs munkáját eltudja végezni.
- A nevelőtanároknak biztosítani kell **a sajátos nevelési igényű gyermekek és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók** integrált nevelését, elfogadóbb, toleránsabb háttérrel biztosítva ezzel számukra.
- A pedagógusoknak törekedni kell arra, hogy a tanulási, beilleszkedési gondokkal küzdő gyermekeket bevezesse a közösségi életbe, elősegítve ezzel a társadalmi integrációjukat.

4.2. Az anyagi, gazdasági erőforrás helyzete

A kollégium pedagógiai tevékenységéhez szükséges forrásokat a Békéscsabai Szakképzési Centrum biztosítja. Működésünk során törekedni kell a két intézménnyel való folyamatos, konstruktív együttműködésre.

4.3. A kollégiumi tevékenységrendszer elvei

4.3.1. Alapelvek a kollégiumi életvitel, a közösségi kapcsolatok kialakításában

- egészséges életmód, életritmus kialakítása,
- helyes életmód-minta adása,
- az iskolai életrend figyelembe vétele,

- a magánélet, a személyes intimitást figyelembe vevő életrend megteremtése,
- a munka, az aktív és passzív pihenés egyensúlyának biztosítása,
- a szülői elvárások figyelembe vétele,
- egyéni és közösségi érdekek összehangolása,
- világos, egyértelmű norma- és értékrendszer,
- demokratikus nevelési elvek alkalmazása,
- a diákok kezdeményezéseinek támogatása,
- a diák- érdekképviselő támogatása, a diák önkormányzati munka segítése,
- a szokás- és hagyományrendszer szerepének erősítése a közösségi tevékenységben,
- a tanár-diák közötti közvetlen, bizalmi kapcsolaton alakuló együttműködés.

4.3.2. A tanulók tanulásának pedagógiai elvei

- a tanulás a tanulók kötelessége,
- nyugodt tanulási feltételek biztosítása,
- egyéni adottságok és igények figyelembe vétele,
- az iskola elvárás rendszerének figyelembe vétele,
- a tanulók motiválása,
- a hátrányok felszámolása, a tanulók felzárkóztatása,
- a tanulók jutalmazása erőfeszítéseik és eredményeik alapján.

4.3.3. A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

- a szabadidőt biztosítani kell,
- a tanulók érdeklődésének és igényének megfelelő programokat szükséges felkínálni,
- a tanuló a szabadidejével a szabályok betartása mellett rendelkezik,
- a tárgyi feltételek fejlesztése a tanulók igényei szerint,
- az iskolai és városi kollégiumok rendezvényein való részvétel biztosítása,
- lehetőség biztosítása a közművelődési kollégiumok programjainak látogatására,
- a kollégiumi hagyományok ápolása, fejlesztése.

4.3.4. A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei

- segítségnyújtás az önállóság, együttműködési képesség, önismeret kialakításában,
- a tantárgyi tanulás és az általános tanulás összhangja,
- az egyoldalúság elutasítása,
- a tanulás egy életen át tartó folyamat.

4.3.5. A tanulók tehetséggondozását elősegítő tevékenység elvei

- minden tanuló tehetséges valamiben,
- a tudatos önfejlődés segítése a leghatékonyabb,
- a sokszínű, ingergazdag környezet elősegíti a tehetség kibontakozását,
- együttműködés az iskolai szaktanárokkal.

4.3.6. A tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenység elvei

- a tanulási technikák megtanulhatók,
- a felzárkózáshoz motiváció kell,
- a felzárkózás belső igényből fakadjon,
- a lemaradó tanuló felzárkózásra kötelezhető,
- kisebb csoportokban nagyobb a felzárkóztatás hatékonysága,
- a lemaradás mértékének megállapításánál a tanuló képességeit figyelembe kell venni,
- együttműködés az iskolai szaktanárokkal.

4.3.7. A tanuló pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei

- a társadalmi pozíciók mindenki számára nyitottak,
- a maga szerepében mindenki hasznos lehet,
- önismeret nélkül nincs sikeres pályaválasztás,
- a pályaválasztáshoz ismeretek szükségesek,
- a választott életpályák módosíthatók (akár többször is).

4.3.8. A tanulók önálló életkezdését elősegítő tevékenység elvei

- a sokoldalúság érték,
- gyakorlatiasság, cselekedve tanulás,
- a szaktudás és az egyéni felelősség fontossága.

4.4. A kollégiumi nevelés tevékenységrendszer

A tervezett, szervezett, irányított cselekvéssor eredménye az értékek belsővé, sajátjává válása.

A kollégiumunk akkor tölti be funkcióját, ha az itt folyó tartalmi tevékenységek - tanulás, önképzés, rekreáció (szellemi, fizikai, szabadidő, sport, kulturális tevékenység), a közéleti és társadalmi tevékenység eredményes, az általuk szerzett értékek beépülnek a tanulók személyiségébe.

Békéscsaba települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének alapvető célja, hogy biztosítsa a városban a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének

biztosításán túl célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a városban élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében

Az intézkedési terv kifejezett célja:

- a diszkriminációmentesség és szegregációmentesség érvényesülése,
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási, nevelési és társadalmi integrációjának támogatása,
- a minőségi oktatáshoz, neveléshez történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

A kollégium a tanulók tevékenységi rendszerét vasárnap délutántól péntek délutánig tervezheti, hiszen a hétvégét a tanulók döntő többsége családjá körében tölti. Ezért törekedni kell a tevékenységi rendszer pontos megtervezésére és megszervezésére.

A kollégium – igazodva az Nkt. 28. §-ának rendelkezéseire – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, illetve az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, támogatást biztosít. A kollégiumi foglalkozások időkeretét az Köznevelési törvény 28.§ (1) bekezdése heti 24 órás keretben határozza meg.

A kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 59/2013 (VIII.9) EMMI rendelet megadja a kollégiumi foglalkozások típusait és időkeretét, amelyeket szem előtt tartva tervezzük a tanulói tevékenységeket.

4.5. Kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere, szerkezete

A kollégiumi foglalkozások és tevékenységek átszövik és irányítják a tanulók életét. A kollégium a maga sajátos arculatával, hagyományával, a szabadidő szervezésével hozzájárul az ott eltöltött idő hasznos és élményt nyújtó megéléséhez. A foglalkozások célja: a diákok személyiségének, etikai és esztétikai ismereteinek, jellemének, identitástudatának, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása és fejlesztése.

A foglalkozásokat az éves tanulói foglalkozási terv alapján szervezzük meg, amely tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére előre tervezhető szabadon választható foglalkozásokat. Minden tanév első hetében fel kell mérni, hogy a tanulók milyen szabadon választható foglalkozásokon kívánnak részt venni a tanév folyamán.

A tanulói foglalkozási tervet a kollégium kollégiumvezetője készíti el, a nevelőtestület fogadja el a tanév megkezdéséig (kivéve a szabadon választható foglalkozások).

Az Nkt.28.§ (1) bekezdésében meghatározott időkeret terhére szervezett kollégiumi foglalkozás lehet:

1. Felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő, egyéni vagy csoportos foglalkozás
2. Közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozások:
3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:
szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, énekkar, művészeti csoport, tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti verseny, bajnokság, diáknap,
4. A tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni foglalkozás,
5. A kollégiumi közösségek működésével összefüggő csoportos foglalkozás.

A tanuló heti tizenhárom órában köteles részt venni a felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó egyéni vagy csoportos foglalkozásokon, heti egy órában a közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozásokon.

A tanuló a kollégium által biztosított lehetőségek közül további heti egy, szabadon választott foglalkozáson köteles részt venni. A felzárkóztató, foglalkozások látogatása alól a tanuló – a kollégium házirendjében meghatározott elvek szerint, részben vagy egészben, kivéve az ebben a keretben szervezett tematikus csoportfoglalkozásokat – felmentést kaphat.

Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:

I. Tanulást segítő foglalkozások:

- a) rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- b) differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- c) a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- d) a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- e) tematikus csoportfoglalkozás.

II. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások:

1. Csoportvezetői foglalkozások:
  - a) közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára:
a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése

b) tematikus csoportfoglalkozások:

az e rendeletben előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások

2. A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

a) a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása

b) kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések)

3. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére

III. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

Állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoporthoz számára szervezett

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- a pályaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó, szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

4.5.1.1. Szilenciumi foglalkozások

Cél: a tanuló napi tanulmányi munkájának segítése, ellenőrzése.

Feladat: a tanuláshoz szükséges külső és belső feltételek biztosítása.

Minden tanuló számára biztosítani szükséges a minimum heti 12 óra csendes tanulási időt - szilenciumot - hétfőtől péntekig. Ez napi 3 óra.

A szilenciumi foglalkozások részben a tanulószobákban, részben az erre alkalmas hálósobákban kerülnek megtartásra.

Közös szilenciumról csak a 4,0 tanulmányi átlagot meghaladó tanulók kaphatnak felmentést.

Szilenciumi idő alatt a tanulók számára a teljes csendet biztosítani kell.

Azon tanulók számára, akiknek a napi házirendben előírt szilenciumi idő kevésnek bizonyul, biztosítani kell a vacsora utáni (20 óra utáni) nyugodt és zavartalan tanulást, a felkészülés lehetőségét nevelőtanári felügyelet mellett. Szervezett tanulás módszertani foglalkozáson

megtanulni (elemzés, gyorsolvasás, lényegkiemelés, memoriter gyakorlatok) a helyes tanulási módszereket.

4.5.1.2. Korrepetálás, felzárkóztató foglalkozás, SNI-s tanulók foglalkoztatásának

biztosítása

Cél: a tanulók tantárgyi hátrányainak kompenzálása.

Feladat: adott iskolai tantárgyból szakszerű pedagógiai segítség nyújtása.

Kötelező azok számára a felzárkóztató foglalkozás, akik gyenge tanulmányi eredményt mutatnak egyes szaktárgyakból, illetve magatartási, viselkedési problémáik vannak.

Az eredményes felzárkóztatáshoz rendszeres segítségnyújtásra van szükség: matematikából, történelemből, idegen nyelvből, magyar irodalom és nyelvtanból. A tantárgyi segítségnyújtáson túl folyamatosan gyakoroltatjuk a helyesírást, a szövegértést, a lényegkiemelést, a gondolkodva tanulást.

A korrepetálások szeptember közepén indulnak a szükséges tantárgyakból.

Korrepetálás: tantárgyanként minden nap, órarendbe beiktatva.

4.5.1.3. Tehetségkibontakoztatás

Cél: a tehetség felismerése, motiválása, helyzetbe hozása.

Feladat: a tanuló tehetsége kibontakoztatásának segítése.

Tevékenységi formák:

- szakkörök, érdeklődési körök szervezése az általános műveltség, intelligencia, intellektuális képességek fejlesztésére,
- egyéni, kiscsoportos foglalkozások szervezése képességfejlesztés céljából,
- állandó motiváció fenntartása, kapcsolatteremtés az iskolai szaktanárokkal.

4.5.1.4. Irányított tevékenységek (szakkörök)

Ide tartoznak azok a tevékenységek, amelyek a tanulók fejlődéséhez, tudásuk mélyítéséhez, bővítéséhez szükségesek. Életmód - közvetítő funkciójuk miatt a kollégiumban jelentős szerepet játszanak.

Kulturális körök: színházlátogatás, hangverseny szervezése, házi koncertek, megemlékezések

Sportkör (labdarúgás, röplabda, tollaslabda, testépítés, kosárlabda, asztalitenisz)

Az irányított tevékenységeket szaktárgyi felkészültségükre alapozva, illetve érdeklődési körüknek megfelelően a tantestület tagjai tartják. A sportköri foglalkozásokat testnevelés szakos tanár vezeti.

4.6. Speciális ismereteket adó foglalkozások

4.6.1. Kötetlen tevékenységek

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

Ezek a tevékenységek foglalkozási csoportok keretében valósulnak meg. A diákok maguk választják ki, hogy melyik foglalkozáson szeretnének részt venni, de a tanárok irányító tevékenysége nélkülözhetetlen a diákok döntéséhez, különösen a 9-10. évfolyamon.

A kollégisták szabadidő-keretüket használják fel a kulturális tevékenységekre, az egészséges életmódhoz kapcsolódó foglalkozásokra, a diák-önkormányzati munkára, szakkörön való részvételre, versenyekre.

Tevékenységek:

- iskolai programokon, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel,
- kollégiumi programok, rendezvények,
- diák önkormányzati programok,
- szakköri, diákköri munka,
- városi közművelődési kollégiumok programjain való részvétel,
- könyvtári foglalkozás,
- számítógép-termi kikapcsolódás,
- színház-, múzeum-, mozi-, filharmónia látogatása,
- kirándulás,
- városi kollégiumi versenyek.

Egyéni törődést biztosító foglalkozások

Cél: a szocializálódási folyamat egyénre szabott irányítása, a kollégista életforma egyéni értelmezése, a beilleszkedés megkönnyítése, segítségnyújtás egyéni problémák megoldásában.

Feladat: az egyén teljes körű pedagógiai és szülői jellegű segítése, nevelése, motiválása, értékelése.

A tevékenység tartalma: egyénhez igazított.

Formája: egyéni foglalkozás, kommunikáció.

A kollégiumi tevékenység megszervezésénél alapelvünk, hogy mindenki számára legyen választási lehetőség, a tevékenység legyen fejlesztő hatású, adjon segítséget a helyes életvezetés elsajátításához.

4.7. Kollégiumi élet szervezése

4.7.1. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító tematikus csoportfoglalkozások

A tematikus csoportfoglalkozások célja, hogy az oktatásban kevésbé hangsúlyos ismeretekből, élményekből adjon olyan válogatást, amely kihat a kollégiumra, a kollégista tanulására, életvitelére, szabadidejének eltöltésére, alkalmazkodóképességének, toleranciájának, konfliktuskezelésének fejlődésére, az élethosszig tartó tanulás igényének kialakítására. Ezek a foglalkozások alkalmat adnak közösségi helyzetek teremtésére, a közösségi lét nevelő hatásainak kihasználására, tematikus ismeretek átadására.

Feladat: a tanulók rendszeres, csoportszintű találkozásának biztosítása. A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjában szabályozott témák feldolgozása, valamint a csoport életével, dinamikájával kapcsolatos témák megbeszélése, értékelése.

A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja által meghatározott témakörök:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

Az adott témakörökön belül a feldolgozandó tartalmak a Kollégiumi foglalkozások kerettanterve alapján, a csoportok életkori sajátosságainak figyelembevételével kerülnek meghatározásra. A csoportfoglalkozások keretprogramterve nevelési területenként, az adott

témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát.

A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, választott iskolájuk típusához, ugyanakkor érvényesüljön a pedagógiai szabadság, a csoportvezető nevelőtanár egyénisége is.

TÉMAKÖR	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13 – 14 évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
ÖSSZESEN:	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportvezetői foglalkozással számolunk. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzük meg.

A többi idő a csoport és a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.

A kollégiumi élet szervezésének időbeni részleteit a kollégium házirendje és részletes napirendje tartalmazza.

4.7.2 Pedagógiai felügyelet

A kollégium az ügyeletes nevelőtanár közreműködésével gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

- a) visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- b) folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- c) időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között – dokumentált – információcserére kell sort keríteni.

5. A csoportfoglalkozások kerettantervének cél és feladatrendszere:

5.1 A kollégium helyi tanterve

1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat. Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	3	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása - a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése - a könyvtárhasználat rendje és módszerei	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. - Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat. - Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. - A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. - Elemezzék, értelmezzék, rendszerezék a megszerzett ismereteket. - Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket. - Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internet-használatra. - Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével. 				

2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe. Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére. A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe - felelősség és kötelességtudat - a munka megbecsülése - mértéktartás, együttérzés, segítőkészség	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között. - Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban. - Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük. - Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. - Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket. 				

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- közösséghez tartozás, hazaszeretet - nemzeti, népi	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történelmi előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való 				

<p>Kultúránk értékei, hagyományai - a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene - nemzetünk kapcsolódása Európához</p>	<p>tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.</p>
--	---

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt. Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	2	2	2	1	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
<p>- a demokratikus jogállam felépítése - a felelős állampolgári magatartás jelentősége - a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása - cselekvő állampolgári magatartás és</p>	<p>- Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. - Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. - A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát. - Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.</p>				

törvénytisztelet	
------------------	--

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására. Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékosággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgék természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- az önismeret és társas kapcsolati kultúra - az empátia és Mások elfogadása - a tudás és tapasztalat jelentősége - társas kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. - Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket. - Csoport előtti megmértetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák 				

6. A családi életre nevelés

A család mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	1	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a család szerepe, jelentősége az egyén életében - együttműködés És felelősségvállalás a családban - szexuális kultúra - családtervezés - konfliktusok a családban	<p>Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. - Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. - Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben. - Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát. - Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfini kapcsolatban. - Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját. 				

7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára. A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett

pozitív jelentőségével.

- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- egészséges életmód és életvitel - a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében - prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit. - Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. - Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. - Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén. - Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában. 				

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes feladatvállalás másokért - összetartás és együttérzés	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. - Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. - Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. - A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk. - Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. - Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét. 				

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának. A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgék erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a természet és az emberi környezet egymásra hatása - természeti erőforrásaink	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket. - Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését. - A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő 				

védelme - ipari termelés és a környezet védelme - 'gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan'	tevékenységeket, akciókat. - Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. - A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megővésében. - Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.
--	---

10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- tevékenységek és szakmák jellemzői	- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonomiai elvárásokat. - Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit.				

<ul style="list-style-type: none"> - különféle élet-Pályák bemutatása - a munka világa és jellemzői - továbbtanulási lehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók. - Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutakozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit. - Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.
---	--

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára. Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén.

Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	2	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
<ul style="list-style-type: none"> - a gazdaság működésének alapjai - a családi gazdálkodás - munka, fogyasztás és gazdálkodás - pénzkezelés technikái - vállalkozás és kockázat 	<ul style="list-style-type: none"> - A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. - Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak. - Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttalás stb.). - Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből Finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit. - Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és működési módjukat. - Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a 				

kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.

12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

Évfolyam	9	10	11	12	13 - 14
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a média társadalmi szerepe - a reklám és a fogyasztás összefüggése - a médiatartalmak és a valóság összefüggése - az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség - a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. - Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-Book stb.) használatának gyakorlása. - Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. - Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. - Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájuttatásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése. - Az internet- és játékküggőség káros hatásainak bemutatása. 				

5.2. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

A fenti feladatok megoldását segítik a kommunikációs eszközök, információhordozók használatának megismertetése, begyakorlása. (telefon, fax, üzenetrögzítő, fénymásoló, számítógép, könyvtár használata, csekkek, nyomtatványok kitöltése, Internet, multimédiás alkalmazások, valamint helyi és távoli adatbázisok lekérdezésének technikája).

A jó kommunikációs készség elsajátításának záloga a sikeres szocializáció, a társadalmi beilleszkedés, ezért kiemelt feladat a családbarát környezet feltételeinek megteremtése a kollégiumban, amelyben biztosítani kell a gyermek szociális és szocializációs fejlődését.

A kollégium feladatából adódó szerepek körülírják a kommunikáció elvárt módját, formáit, stílusát. Ezeket jórészt az elvárások, hagyományok, szokások, határozzák meg. Feladatunk a kommunikatív tanári magatartás elsajátítása, helyes gyakorlása.

A pedagógus nevelői és oktatói munkájának hatékonysága azon áll vagy bukik, hogy hiteles személyiségként tud-e tanítványaival kapcsolatot tartani, azaz úgy viselkedünk-e, ahogy érzünk, azt mondjuk-e, amit gondolunk, természetesen viselkedünk-e?

A hagyományoknak megfelelően továbbra is biztosítjuk a TV, videó, számítógép, WIFI, rádió, magnó használatát a tanulók számára.

Legfontosabb pedagógiai feladat: megtanítani a tanulókat az információk rendszerezésére és értelmezésére.

6. A kompetenciák fejlesztése

A Nemzeti Alaptanterv a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezte be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti a diákokat egyrészt a modern világhoz való gyors és hatékony alkalmazkodásra, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és tartalmának a befolyásolásához. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik. A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők. Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését.

Kompetencia az a képesség, amelynek birtokában az egyén meg tud felelni az elvárásoknak és

sikeresen tud feladatokat megoldani. A kompetenciák körén belül leglényegesebbek a kulcskompetenciák.

A kulcskompetencia ismeretek, készségek és attitűdök többfunkciós, komplex egysége, amellyel mindenkinek rendelkezni ahhoz, hogy személyiségét kiteljesíthesse, be tudjon illeszkedni a társadalomba és foglalkoztatható legyen. A 8 kulcskompetenciát meghatározó ismeretek, készségek, attitűdök között átfedések vannak. A kulcskompetenciákat a kötelező oktatás, illetve képzés időszaka alatt kell elsajátítani, és a későbbiekben az egész életen át tartó tanulás során mindenféle tanulás alapját ezek a kompetenciák képezik.

A kulcskompetenciák egy része elsősorban tantárgyakhoz kapcsolódóan fejleszthető (pl.: anyanyelvi, matematikai, idegen nyelvi, természettudományi), másrészt az oktatást-nevelést kiegészítő kollégiumi neveléshez (pl. szociális-életviteli) és egyéb társadalmi csoporthoz köthetők.

A pedagógiai programban azoknak a kompetenciáknak a fejlesztésével foglalkozunk, amelyek a KNOAP-ban meghatározott kollégiumi nevelés feladataihoz illeszkednek. A kollégium a kompetenciák fejlesztését úgy segíti, hogy a kollégiumi élet során olyan tevékenységeket szervez, amelyek által a tanulók ismeretei bővülnek, képességeik gyarapodnak, attitűdjeik pozitív irányba formálódnak.

A kollégiumi foglalkozások az önismeretre, a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyénileg hatékony tanulási módszerek elsajátítására, az egészséges életvitel kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A foglalkozások lehetőséget adnak arra, hogy a tanulók az iskolai nevelés és oktatásnak nemcsak a tantárgyi, hanem a tantárgyközi területeiről is ismereteket és képességeket szerezzenek, élményekben részesüljenek. A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknak kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség és hozzájárul az egész életen áttartó tanulás megalapozásához.

6.1. Kulcskompetenciák

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai
- Természettudományi és technológiai

- Digitális
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- A hatékony, önálló tanulás

6.1.1. Anyanyelvi kommunikáció

Tartalma: magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben.

Cél:

A kollégista rendelkezzen azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban tudjon kommunikálni, kommunikációját figyelemmel kísérni és a helyzetnek megfelelően alakítani. Legyen képes megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

Feladat:

A kollégista anyanyelvi kommunikációs kompetenciáit fejleszteni, megerősíteni.

A mindennapi kommunikációban:

- Illem (köszönés, iratlan viselkedési szabályok)
- Udvariasság társaikkal, a felnőttekkel (a trágár beszédstílus visszafogása)
- Szabatos, helyes beszéd
- Kérések, vélemények, élmények pontos kifejezése

A szilenciumi munka során:

- A szóbeli kifejezőkészség gyakoroltatása – a diák szóbeli kikérdezése

- Egyéni és kiscsoportos foglalkozások szervezése képességfejlesztés céljából
- Az írásbeli kifejezőkészség ellenőrzése, fejlesztése
- Szövegek keresése, értelmezése a különféle médiákban s felhasználása ismereteik kiegészítésére

A tematikus foglalkozások során:

- A meghatározott témához való hozzászólást gyakoroltatni, saját vélemény, gondolat megfogalmazása (tömören, kulturáltan, érdekesen)
- Kérvény, kérdőív, önéletrajz írása, nyomtatványok kitöltésének gyakorlása
- Pályázatírás
- Konfliktuskezelő technikák elsajátítása, gyakorlása
- Szituációs játékok

A szabadidős foglalkozások során:

- vetélkedőkön (anyanyelvi, szókincs tár, irodalmi, kultúra napi, stb) – gondolatok megfogalmazása, kifejezése
- az iskolában tanultak feldolgozása, rendszerezése, más környezetbe helyezése
- szakkörök, érdeklődési körök szervezése az általános műveltség, intelligencia, intellektuális képességek fejlesztésére

6.1.2. Idegen nyelvi kommunikáció

Tartalma: a gondolatok, érzések és tények szóban és írásban történő megértése, kifejezése és értelmezése. Igényli a közvetítéshez és a kultúrák közötti megértéshez kapcsolódó készségeket is. Szükséges képességek: a megfelelő szókincs.

Cél:

A szóbeli üzenetek megértése, beszélgetések kezdeményezése, folytatása, szövegolvasás, - értés és – alkotás az egyéni igényeknek megfelelően. A tanulónak képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára.

Feladat:

Az idegen nyelvi kommunikációs kompetencia fejlesztése, megerősítése. A feladathoz kapcsolható tevékenységi körök

A szilenciumi munka során:

- Az iskolai tananyag gyakoroltatása

A szabadidős tevékenységek során:

- Internetezés során – idegen nyelvű szövegek megértése, tanulmányozása

- Más országok kultúrájának megismerése – előadások, bemutatók, vetélkedők keretében
- Kapcsolat kiépítése külföldi diákokkal

6.1.3. Matematikai kompetencia

Tartalma: A matematikai gondolkodás képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására.

A matematikai kompetencia - eltérő mértékben - felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek: a számok, mértékek és struktúrák, az alpműveletek és a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók megértését, amelyekre a matematika választ adhat.

Cél:

A tanulók önálló, rendszerezett, logikus, tudatos és eredményes, kreatív problémamegoldó gondolkodásának minél hatékonyabb fejlesztése.

Feladat:

A matematikai kompetencia fejlesztése, megerősítése. Ehhez a feladathoz kapcsolható tevékenységi körök:

A mindennapi tevékenységekben:

- A logikán alapuló gondolkodási mód, cselekvési sor összeállítása
- Tájékozódás időben és térben
- Az igaz és hamis állítások kiszűrése, megkülönböztetése – hiszékenység, babonáság kiküszöbölése, tévhitek leépítése

A szilenciumi munka során:

- Az iskolai tananyag gyakoroltatása

A tematikus foglalkozások során:

- Pénzügyi költségvetések:
- Egyéni
- Családi
- Projektek tervezése

A szabadidős tevékenységek során:

- Vetélkedők, totók (logikai, városismereti, stb.)

6.1.4. Természettudományos és technikai kompetencia

Tartalma: a természeti világ magyarázatára szolgáló ismeretek és módszerek használatára való képesség és hajlam.

A technológiai kompetencia ennek a tudásnak és módszertannak az értő alkalmazása akkor, amikor az ember a természeti környezetet felismert igényeinek vagy szükségleteinek megfelelően átalakítja.

A természettudományos és technológiai készségek, képességek nélkül nem beszélhetünk környezeti kompetenciáról. Maguk a környezeti folyamatok a természetben zajlanak, ezért alapvetően a természettudományok foglalkoznak a jellemzésükkel.

Az aktív szerepvállalás környezeti problémák megoldásában igényli a matematikai képességek aktív, sőt kreatív alkalmazását. A hulladékkezeléstől a vízszennyezésen, egészségmegőrzésen át a környezettudatos vásárlásig gyakorlatilag minden környezeti kérdéskörben fontos, hogy adatokkal, tényekkel tudjuk alátámasztani érvelésünket, ezen adatok gyűjtése, feldolgozása és bemutatása pedig lehetetlen matematikai kompetenciák nélkül. Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: tervezés, szervezés, irányítás, elemzés, kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, egyénileg és csapatban történő munkavégzés, kreatív problémamegoldás, a biztonsággal és fenntarthatósággal kapcsolatos etikai kérdések iránti érdeklődés. Kétkedés, kritikus és kíváncsi beállítódás, a megismerés és konstruálás iránti vágy.

Cél:

A tanulót a saját világában eligazodó, azt összetettségében értő, s egyben kritikusan szemlélő, felelősen gondolkodó és döntő, környezettudatos, egészséges felnőtté nevelni.

Feladat:

A természettudományos és technológiai kompetencia fejlesztése, megerősítése.

Ehhez a feladathoz kapcsolható tevékenységi körök:

A mindennapi tevékenységekben:

- Környezettudatos életmód kialakítása – önellátó tevékenységek végzése –szoba takarítása, egészségpark gondozása, a kollégium közvetlen környezetének tisztántartása
- Környezettudatos energiagazdálkodás – víz, villany, tisztálkodó- és tisztító szerek használata, a hulladék szelektív gyűjtése (műanyag palackok, elemek, stb.)
- Egészséges életmódra nevelés
- A technikai vívmányok szakszerű kezelése

A szilenciumi munka során:

- Az iskolai tananyag gyakoroltatása

A tematikus foglalkozások során:

- Egészségmegőrző foglalkozások
- Környezeti kultúra, környezettudatos gondolkodás, életvitel kialakítása
- Globalizációs kérdések megbeszélése
- Tudatos vásárlási szokások kialakítása

A szabadidős tevékenységek során:

- Vetélkedők (mentálhigiénés, természettudományos, stb.)
- Sport rendezvények
- Tisztasági verseny
- Kollégiumi kirándulás
- A szórakoztató elektronika és a kommunikációs eszközök (tv, rádió, telefon, Internet) tudatos és szakszerű használata

6.1.5. Digitális kompetencia

Tartalma: az információs társadalom technológiáinak (ITT) magabiztos és kritikus használatára való képesség a munkában, a szabadidőben és a kommunikációban. Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: információkezelési és fejlett kommunikációs készség. Az információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását, valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét ölelik fel. Pozitív, kritikus, felelős hozzáállás a digitális eszközök s az általuk nyújtott információk használatához.

Cél:

A digitális eszközök, szoftverek, s azok szolgáltatásainak szakszerű kezelése és használata a munka és a magánélet keretein belül.

Feladat:

A digitális kompetencia fejlesztése, megerősítése. Megismertetni a tanulóval a legfontosabb számítógépes alkalmazásokat, köztük a szövegszerkesztés, a táblázatkezelés, az adatbázisok, az információtárolás és -kezelés ismeretét, az Internet és az elektronikus kommunikáció használata által nyújtott lehetőségeket, valamint a valóság és a virtuális világ közötti különbségek felismerését. Adott tevékenységek számítógéppel történő megoldásának lehetőségére készítjük fel a tanulókat.

A szilenciumi munka során:

- Az iskolai tananyag gyakoroltatása, elmélyítése-
- Ismeretek bővítése az Internet segítségével
- Az önálló felkészülés segítése
- Információk különböző forrásokból való egyeztetése, kontrollja
- Az irodai programok segítségével feladatok elkészítése
- Feladatok, információk továbbítása

A tematikus foglalkozások során:

- Önálló felkészülés adott témában az Internet, a számítógép segítségével
- A számítógép és az Internet, könyvtári informatika használatának technikái, szabályai

A szabadidős tevékenységek során:

- Kapcsolatteremtés-, tartás az Internet segítségével
- Tájékozódás a világban történt események iránt
- Szabadon választott tevékenységek (hobbik) ismereteinek bővítése
- A kikapcsolódást segítő szórakoztató, ismeretterjesztő játékok
- Kreatív digitális tevékenységek – fotók, rajzok rendezése, szerkesztése

6.1.6. Szociális és állampolgári kompetencia

Szociális életviteli és környezeti kompetenciák sajátossága, hogy hosszú idő alatt, lassan kialakuló attitűdökből és képességekből épülnek fel és nagyon sokféle tartalmi terület ismeretelemeit olvasztják magukba. Formálódásuk nem kapcsolódik szorosan az iskolához, különféle spontán hatások fejlesztik azokat. Célirányos és tudatos pedagógiai munkával az évek során olyan komplex tudássá és értékrenddé kell fejlesztenünk, amely minden fontos személyes és társas helyzetben jól mobilizálható, és hozzájárul ahhoz, hogy a fiatalok, kiegyensúlyozott életet élő, boldog és egyúttal a társadalom egésze számára is hasznos felnőttekké váljanak.

Mindez csak úgy valósítható meg, ha építünk a tanulók közvetlen tapasztalataira és az őket körülvevő világ aktuális kihívásaira, a megszerzett tudáselemek gyakorlati alkalmazására.

Tartalma: azon készségek összessége, melyeket az egyén társas kapcsolatainak kialakításában, fenntartásában, konfliktusainak kezelésében használ. Szociálisan kompetens az a személy, aki képes stabil társas kapcsolatokat működtetni, önmagát képviselve probléma érzékenyen konfrontálódni.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: önismeret, emberismeret, vezetői ismeretek, kommunikációs készségek, empátia, tolerancia, figyelem, nyitottság, szabálytartás, alkalmazkodás, önuralom, segítőkészség, pontosság.

Cél:

- Jól működő, emberi kapcsolatok kialakítása és azok ápolásának képessége. A mindenkori szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedés.

Feladat:

- A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése, megerősítése.
- A közösségi szokások, szabályok és minták elfogadtatása. Az egyéni törekvések és közösségi érdekek, lehetőségek egyeztetése, az érdekvédelmi és érdekegyeztetési technikák gyakorlása. Az öntevékenység és önszerveződés erősítése.
- Az önismeret fejlesztése. A szociális készségek – empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség – fejlesztése. Az emberi jogok teljes körű tiszteletben tartása. Az etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértése.
- A feladathoz kapcsolható tevékenységi körök

A mindennapi tevékenységekben:

- A kollégiumi közösségek megismerése – a szoba közösségektől a csoportközösségen keresztül a kollégiumi közösségig
- Az önismeret fejlesztése, szokások megfigyelése, rossz beidegződések tompítása, elhagyása
- A társak érdekeinek figyelembevétele
- A tolerancia erősítése – a különböző képességek, tulajdonságok, szokások elfogadása
- Alkalmazkodás a kollégiumi szabályokhoz – házirend, napirend, szobaközösség íratlan szabályai, nevelőtanári elvárások

A szilenciumi munka során:

- A segítőkészség fejlesztése – tanulmányi segítség, tanuló párok
- A csoportmunka erősítése – team feladatok megoldása

A tematikus foglalkozások során:

- Önismereti foglalkozások
- Pályaorientációs foglalkozások
- Kollégiumi szabályok megismerése, alkotása
- A családi életre nevelés

A szabadidős tevékenységek során:

- Diák-önkormányzati munka, érdekérvényesítés, érdekképviselés
- Barátságok, társas kapcsolatok kialakítása, ápolása – kapcsolattartás a társ kollégiumok diákjaival
- Párkapcsolatok kialakítása, ápolása
- Önkéntes közösségi munka vállalása (kortárssegítő tevékenység, kis könyvtárosság, számítógéptermi munka, stb.)
- A kollégium képvisellete különböző rendezvényeken (sport, kulturális, egészségügyi, stb.)
- Tájékozódás a politika, az aktuális és történelmi események között

6.1.7 Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Tartalma: a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: tervezés, szervezés, irányítás, motiváció, vezetési képesség, elhatározottság, segítőkészség, elemző készség, jó kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi. Feltételezi a célok elérését, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

Cél:

A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javakkal okosan gazdálkodni képes felnőttek nevelése.

Feladat:

- Olyan tudatos felnőttek nevelése, akik felelősséget vállalnak saját – pozitív és negatív cselekedetei iránt.
- Az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránti elkötelezettség kialakítása.

- Váljanak képessé a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is.
- A diákok tudatos fogyasztóvá nevelése.

A mindennapi tevékenységekben:

- A heti-, havi zsebpénz beosztása.
- Személyes és családi költségvetés tervezése.
- A kollégiumi élethez kapcsolódó feladatok megvalósításának megtervezése, beszámolás az eredményekről.

A szilenciumi munka során:

- Az iskolai tananyag gyakoroltatása, elmélyítése.
- Napi, heti időterv készítése
- Tanuláshoz kapcsolódó havi, félévi, éves feladatok meghatározása a tanulókkal, a célok eléréséért tett erőfeszítések elemzése.

A tematikus foglalkozások során:

- Tesztek, kérdőívek kitöltése a személyes erősségek, gyengeségek meghatározása
- Pályaorientáció
- Vállalkozói ismeretek
- A pénzvilág ismeretei (hitel, kölcsön, szükséglet, kínálat, stb.)
- A reklám hatásai

A szabadidős tevékenységek során:

- Közösségi munka szervezése, végrehajtása
- Diákmunka-lehetőségek

6.1.8. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Tartalma: a gondolatok, élmények és érzések különféle módon – többek között zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet – történő kreatív kifejezésének, átélésének fontosságát foglalja magában.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: a világ főbb művészeti alkotásainak értő és beleérző ismerete. Művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont kialakítása.

A művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság, és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság.

Cél:

- A művészeti értékek iránt fogékony felnőttek nevelése.

- Tehetségük szerint hozzanak létre a tanulók esztétikai értékekkel bíró alkotásokat. A közízlés formálása.
- Ismerjék meg a populáris kultúrát.

Feladat:

- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciájának fejlesztése, megerősítése.
- A nyitottság, az érdeklődés, a kreativitás, a művészi önkifejezés, a fogékonyság fejlesztése.
- Az önismeret gazdagítsa a kulturális életben való részvétel révén.
- Művészeti alkotásokon keresztül tanulmányozni az emberi viszonyainkat, s ez által segíteni az eligazodást a világban.

Ehhez a feladathoz kapcsolható tevékenységi körök:

A mindennapi tevékenységekben:

- Esztétikus külső megjelenés
- A szobák ízléses dekorációja (a megengedett keretek között)
- Kulturált viselkedésmód
- Műveltség gazdagítása

A szilenciumi munka során:

- Az iskolai tananyag gyakoroltatása, elmélyítése.

A tematikus foglalkozások során:

- Más népek kultúrájának megismerése
- A művészetek megjelenése a hétköznapi életben
- Hagyományok ápolása

A szabadidős tevékenységek során:

- Kézműves foglalkozások, játszótér
- Művelődési kollégiumok programjainak látogatása (múzeum, színház, mozi)
- Tánc, mozgáskultúra fejlesztése (sporttevékenységek)
- Kollégiumi rendezvények során – dekorálás

6.1.9. A hatékony, önálló tanulás

Tartalma: az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: írás, olvasás, számolás, az IST-eszközök használata. Motiváció, a figyelem összpontosítása, tanulási cél kitűzése, tanulási stratégia kialakítása.

Cél:

Megtanítani a diákot a hatékony, az önálló, a motivált, a célirányos, a tudatos tanulás lehetőségeire, új ismeretek elsajátítására, feldolgozására és beépítésére. Az oktatási és képzési lehetőségek megismertetése a tanulókkal. A fegyelem és kitartás fejlesztése. Saját tanulási stratégiák kidolgozása, alkalmazása.

Feladat:

- A hatékony, önálló tanulási kompetencia fejlesztése, megerősítése.
- „Scientia potentia est.” - „A tudás hatalom” bölcsességének elfogadtatása a diákokkal.
- Saját tanulási cél megfogalmaztatása.
- Megismerni a tanuló sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait.
- Megismertetni a tanulót az egyénhez igazodó korszerű tanulási stratégiákkal, módszerekkel, eljárásokkal. Fejlesztani az értő olvasást, ideértve a képi olvasást és a digitális olvasás képességeit.
- Megtanítani a tanulót a helyes időbeosztásra, a sorrendiség felállítására. Az emlékezet erősítésére, az önművelés igényének fejlesztésére.
- Felkelteni az érdeklődést a tanulóban az élethosszig tartó tanulás fontosságára.

A mindennapi tevékenységekben:

- Az ismétlődő élethelyzetek megoldása a tanultak alapján, a leghatékonyabb módon.
- Az elméleti ismeretek gyakorlatba való átvitele.

A szilenciumi munka során:

- Az iskolai tananyag gyakoroltatása, elmélyítése.
- Helyes, egyénre és közösségre szabott tanulási módszerek elsajátítása
- A tanulási idő megfelelő beosztása
- Tehetségek gondozása
- Hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása (csoportos tanulás, korrepetálás, egyéni törődés)

A tematikus foglalkozások során:

- A tanulás tanulásának módjai, lehetőségei
- A figyelem összpontosításának technikái
- Tanulási motivációk – továbbtanulás, pályaválasztás

A szabadidős tevékenységek során:

- Vetélkedők - az ismeretek gyakorlatba való átültetése
- Ki mit tud?, Művészeti találkozó- Ünnepek, s azok előkészületei
- Kézműves foglalkozások
- Kirándulások alkalmával a természet értékeinek felfedezése

7. A közösségi élet fejlesztése

A kollégiumi nevelés országos alapprogramja előírja, hogy a kollégium – megfelelő pedagógiai környezet biztosításával – segítse elő a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló kisközösségekben a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A közösségek általában közös célok vagy feladatok érdekében jönnek létre. A közös célok eléréseért a közösség tagjai közös döntéseket hoznak, közös lépéseket tesznek. Elsősorban közös emberi érdekeket, értékeket képviselnek. A közösség mint társas közeg létfontosságú szerepet játszik az ember egész életében, mert az egyén közösség nélkül élet- és fejlődésképtelen. Ebből fakadóan minden életszakaszban szükségszerűen kapcsolódunk különböző csoportokhoz. Az ember egyidejűleg több közösséghez tartozik. Közösséget alkot például a család, az iskola, a lakóhely, egy szakkör vagy baráti társaság. Ezek a csoportok a társas hatásokon keresztül befolyásolják az egyén viselkedését.

Ma az egyén és az egyéni érdekek túlsúlyának korát éljük. Globalizálódó világunkban szembe kerül egymással az egyén és a közösség. Az egyénnek szüksége van a közösségre, nevelése csak közösségben lehetséges. Először közvetlen környezetétől vesz át és sajátítja el mintákat, normákat, később már maga is aktívan vesz részt a közösség tevékenységében. Tehát az egyén egyrészt alkalmazkodik a közösséghez és együttműködik annak tagjaival. Másrészt saját érdekeinek, céljainak, akaratának megfelelően tud döntéseket hozni és cselekedni a közösség keretein belül és kívül. A közösségek egyik legfontosabb jellemzője, hogy megvalósulnak a közös értékek, célok és tevékenységek.

Az ember egyéni fejlődése során - a fennálló kapcsolati hálóban - megtanulja megismerni önmagát és környezetét, az együttélés szabályait, a lehetséges és elvárt viselkedési módokat.

A közösségi élet fejlesztésének célja:

- a környezeti-társadalmi elvárások elfogadása, betartása
- a közösségi érzés és tudat fejlesztése;
- a társas kapcsolatok fejlesztése;

Közösségi nevelés feladatai:

- a kollégiumi házirend, napirend megismertetése, egységes elfogadása, betartása
- előzékeny és udvarias magatartás kialakítása - mindenkivel szemben;
- a kollégiumi hagyományok tiszteletben tartására és ápolása;
- motiválni a diákokat - munkájukon túl - közösségi programokon való részvételre, önkéntes kollégiumi feladatok vállalására;

Közösségi nevelés színterei:

Közösségekben átélt élmények, tapasztalatok megismertetése az önálló szerveződés keretein belül - DÖK, közösségi programokon keresztül, önkéntesen és a kollégiumi nevelőtanárok által szervezett csoportok keretei között.

A diákok önszerveződése során kialakult közösségekben a közösségi együttélést, az önkormányzó képességet, a döntést és a felelősséget, a konfliktuskezelés demokratikus technikáit megismerik, gyakorolják. Ezzel a kollégium sajátos támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

Kollégiumunk közösségei:

Kollégiumunk felnőtt (dolgozói közösségek) és diákközösségek dolgoznak együtt. A diákok kollégiumi közösségei között elsődleges a hálók közössége, amely jellemzően 4 főből áll.

Kollégiumunkban – a hatékonyabb közös munka érdekében azonos életkorú és / vagy iskolájú szobaközösségeket igyekszünk létrehozni. Lehetőségeinkhez képest figyelembe vesszük az egy településről érkezettek összetartozását, régebbi barátságokat, testvérek együttes elhelyezését is.

A kollégiumi élet szabályozását, szervezését a kollégium vezetőjének irányításával a nevelőtestület végzi, de ebben a feladatban jelentős szerepet tölt be a kollégiumi diákönkormányzat is.

Lehetővé tesszük, hogy a diákok a választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában s az elért eredmények értékelésében. A DÖK saját munkaterv alapján végzi munkáját, melyet a tanév végén a diákközgyűlés fogad el.

Lehetőséget biztosítunk, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés kompetenciáját, a problémamegoldás és konfliktuskezelés technikáit, módszereit. Közösségeink fejlesztésével az állampolgári

kompetenciákat, az együttműködési, a kommunikációs, a problémaelemző és -megoldó kompetenciákat is megszilárdítjuk. Arra törekszünk, hogy diákjaink felelősen gondolkozzanak és döntsenek a közösséget érintő tevékenységeik során. Megtanítjuk számukra, hogy közösségi együttlétüket az emberi jogok teljes tiszteletben tartása, az egyenlőség elve és a demokrácia tisztelete jellemezze.

Diákjainkat a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek és szabályok elfogadására és tiszteletben tartására neveljük.

8. A kollégium egészségfejlesztéssel összefüggő feladatai:

A kollégium egészségneveléssel összefüggő feladatai teljeskörűen átfogják a testi, lelki egészség területét. Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégiumi nevelőtanárok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Az egészséges életmódra nevelés során kiemelt szerepet szánunk az immár hagyománnyá vált egészségvédelmi hónap rendezvénysorozatnak.

A nevelőtanárok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégium feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

A kollégiumban a testnevelés és sport megkülönböztetett részét képezi a tanulók testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését szolgáló teljes körű egészségfejlesztésnek és tehetség-gondozásnak. A kollégium sportélete (tömegsport rendezvények, házi bajnokságok stb.) hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Kiemelt célunk, hogy a rendszeres fizikai aktivitás minden tanuló életében jelentős szerepet kapjon, hogy a tanulókat az élethosszig tartó, egészségtudatos, aktív életvezetésre szocializálja. Az életkornak, érdeklődésnek és fizikai állapotnak megfelelő rendszeres fizikai aktivitás igényt

teremt az öntevékeny testedzésre, önálló sportolásra az önismeretben és önértékelésben fontos szerepet játszó saját testkép megismerésére, a testtudat kialakítására.

Az esélyegyenlőséget biztosító elv annak figyelembevétele, hogy a gyermekek egyéni testi, lelki és szociális állapota természetesen különbözik, illetve eltérően fejlődik.

A testnevelés és sport a tanulási nehézségek kezelésében – a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekek fejlesztésében – és a társadalmi integrációban betöltött szerepe hangsúlyos. A testnevelés és sport a problémamegoldó és kritikus gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztésében is jelentős szerepet vállal. Fejleszti a tanulók személyes készségeit, képességeit, így az önismeretet, az önkontrollt, a szabálykövető magatartást, a küzdeni tudást, a sikerorientáltság mellett a stressz- és monotónia tűrést.

A testnevelés és sport fejleszti és gazdagítja a társas készségeket, az együttműködést, a közös célokért küzdést, így lehetővé teszi a közösségi sikerek együttes megélését.

A testnevelés és sporttevékenységek révén a tanulók gyakorlatias és a mindennapokban is hasznosítható tudást szereznek a rendszeres fizikai aktivitás előnyeiről és hatásairól, ezáltal fejlődik egészségi és edzettségi állapotuk, illetve megbecsülik a teljesítményekhez szükséges erőfeszítéseket.

Fentiek szellemében kollégiumunk kiemelt feladatának tekinti a következő területek nevelői munkáját:

- Helyes egészségfelfogás alakítása.
- Személyi higiénére nevelés, általános testápolás,
- A tisztaság iránti tartós igény kialakítása
- Környezethigiénéiára való nevelés
- Egészséges táplálkozásra nevelés
- Egészséges mozgásfejlődés
- Felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére.
- Mentálhigiéné, krízis prevenció
- Függőséghez vezető szokások megelőzése
- Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés
- Családi életre, társsá, szülővé nevelés

Célunk, hogy a kollégiumi nevelő munka eredményeként tanulóink:

Ismerjék fel az egészséget fenyegető tényezőket, a betegséget!

Tudjanak a balesetek megelőzésének módjairól.

Váljanak igényessé a környezet tisztántartása, szépítése a személyes higiéné területén

Rendelkezzenek a harmonikus társas-kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, készségekkel, empátiával.

Tudjanak az egészségkárosító szokások és szenvedélyek kialakulásának megelőzéséről

Legyenek képesek az önálló életvitel, szabadidő, tudatos megszervezésére

Készüljenek tudatosan az örömteli párkapcsolatra, a családi életre.

Alakuljon ki a tanulóknak felelősségtudat a nemi életben, ismerjék meg a nemi élet veszélyeit.

Fejlesszük tolerancia és empatikus képességüket a sérült embertársainkkal való kapcsolatainkban is.

Legyenek ismeretük az egészségügyi szolgáltatásokról!

Ismerjék meg a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat, különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra!

Alakuljon ki a tanulóknak a felelősségtudat életvitelének vezetésében

Legyen kellő ismeretük az emberi szervezet működéséről, a testi és lelki fejlődés, változásokról.

9. A kollégiumi nevelés minősége, eredményessége

A kollégium – a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában. A tanuló a nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket attitűdöket. A nevelési folyamat eredményességének értékelésekor figyelembe kell venni a kiindulási állapotot és a feltételeket, amelyek hozzájárultak a kimeneti eredményekhez. Az értékelés erősíti az alkalmazott eljárások helyességét, ösztönöz új módszerek keresésére, előre jelzi a beavatkozások szükségességét és helyét.

Az értékelés szerepe a nevelőmunkában:

- Meghatározza, hogy az adott időszakban mely munkaterületen kell fokozottabb, hatékonyabb tevékenységet folytatni
- Ösztönöz a még jobb eredmények elérésére
- Segíti a korrekciót

Rámutat az egyes tanulók eredményeire és hibáira, a közösségi élet erős vonásaira és gyengeségeire

- Tájékoztatja a partnereket az elvárások teljesüléséről

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

9 .1. A tanulók értékelése

A tanulók magatartása:

- Aktív részvétel a kollégium közösségeinek szervezésében, fejlesztésében
- Tanulótársakhoz való viszony
- Tanárokhoz, felnőttekhez való viszony
- A kollégiumi házirend betartása
- Önként vállalt egyéb tevékenységek

A tanulmányi munka

- A tanuláshoz való viszony
- A tanulási módszerek eredményessége
- Tervezett tanulmányi eredmények teljesítése
- Segítségnyújtás másoknak
- Diákköri, szakköri munka
- Versenyeredmények

Kulturális tevékenység

Aktív részvétel műsoros rendezvényeken

- Részvétel előadásokon

Rendezvények szervezése, levezetése

Színház, múzeum, könyvtárlátogatás

Részvétel kulturális versenyeken

Sporttevékenység Rendszeres sportolás

Aktív részvétel a kollégiumi bajnokságokon

- Részvétel a kollégiumok közötti sportrendezvényeken

Segédkezés versenyek szervezésében, lebonyolításában

Önkiszolgáló munka

Lakószoba takarítása, rendben tartása

Helyiségek előkészítése rendezvényekre

Az értékelés ideje:

- Folyamatos: alkalmi helyzetekben, csoportfoglalkozásokon szóban
- Félévenként: egyénenként szóban
- Évenként: csoportonként írásban értékeli a csoportvezető nevelőtanár

A tanulók munkájának kollégiumi szintű elismerése

Szóbeli dicséret

Emléklap

Tárgyjutalom

Jutalom kirándulás

Kollégiumvezetői dicséret

- emléklakett

9. Pedagógiai munkánk megvalósulásának mutatói

Minden évben kollégiumi munkaterv készül a pedagógiai programhoz, amely a konkrét feladatokat és az adott tanévre érvényes nevelőtanári megbízatásokat tartalmazza. Az arra épülő csoportmunkaterv alapján dolgoznak a nevelők a kollégistákkal. A csoportfoglalkozásokhoz foglalkozási tervek készülnek, amelyek alapján kell azokat megtartaniuk a nevelőtanároknak. A pedagógiai programunkat eredményesnek, azaz megvalósultnak tekintjük a következő kritériumok alapján: A hagyományrendszer a leírtaknak megfelelően működik, kollégium tanulóinak tanulmányi átlaga képességeiknek megfelelő szinten alakul. Az egyéni és a csoportos foglalkozások az éves munkaterv alapján

meghatározott témák szerint legfeljebb 30 % eltéréssel megvalósulnak. Hatékony a felzárkóztatás, ha a kollégiumi bukások aránya az iskolai bukások arányánál kevesebb. A szakkörök, érdeklődési körök az éves munkatervben meghatározottak szerint működnek legalább 5 - 5 tanulóval. Sikeresek, ha nincs olyan lemorzsolódás, amiért meg kellene szüntetni működésüket és a résztvevők fejlődése igazolhat az egészségnevelés terén programunkat megvalósultnak tekintjük, ha a kollégisták többsége a helyes egészségügyi szokásokat alkalmazza, beleértve a személyi higiénéért, a környezet iránti igényességet, a helyes életmódot

10. Gyermek- és ifjúságvédelem

Gyermek- és ifjúságvédelmi munkánk jogszabályi alapja a parlament által 1997. április 22-én elfogadott *"A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról"* szóló XXXI törvény, a 2011 évi CXC törvény a Nemzeti köznevelésről, valamint a 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet.

A kollégium közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat a kollégium pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Ez irányú feladatait a kollégiumi csoportvezetők útján látja el.

A gyermekvédelem:

- tágabb értelemben minden gyermekre és ifjúra kiterjedő gondoskodás pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi és jogi tennivalók összessége,
- szűkebb értelemben a nehéz élethelyzetbe kerülő és különböző fejlődési, nevelési, magatartási problémákkal küzdő gyermekek szakemberek által nyújtott speciális gondozása, segítése. Igyekszünk felismerni a szociális képességek tekintetében fejletlen és/vagy beilleszkedési zavarral küzdő, a kreativitás szintjén és/vagy motivációjukat tekintve fejletlen tanulót.

Figyelmet fordítunk arra, hogy felismerjük, és egyéni bánásmódban részesítsük a rejtett tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat. Külön figyelmet szentelünk a határainkon túli magyar tanulók helyzetének megismerésére.

A hátrányos helyzetű, gyengén tanuló 9. évfolyamos kollégisták felzárkóztatásának nagy jelentőséget tulajdonítunk, ugyanis a képesség és tudásszintnek fontos szerepe van az iskolai beilleszkedésben.

Tevékenységeink:

- fejlesztjük a tanulók motivációját,
- felülvizsgáljuk tanulási módszerüket,
- bevezetjük őket a könyvtárhasználatba és a digitális anyag használatába,
- rövid és hosszú távú célokat határoztatunk meg a diákokkal,
- a kollégium pedagógusai szaktárgyaikból szükség szerint egyénileg és csoportosan korrepetálják a diákokat,
- együttműködés az iskola szaktanáraival: rendszeresen tájékoztatják egymást a hiányosságokról, megoldást dolgoznak ki azok megszüntetésére,
- a 9. osztályos tantárgyi felmérésekről, a későbbi kis érettségiről, a szintfelmérésekről, a kompetenciamérések eredményeiről rendszeresen tájékozódnak a pedagógusaink,
- korrepetálásokat szervezünk a szükséges tantárgyakból,
- az eredményes felzárkóztatáshoz rendszeres segítségnyújtásra van szükség.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a tanuló, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelmébe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek:

- az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen;
- az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Célja: diákjaink problémáinak időbeni felismerése, hatékony kezelése, megelőzve súlyosabbá válásukat.

Feladat:

- a problémák felismerése,
- a kiváltó okok keresése, feltárása,
- segítségnyújtás,
- jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat iskolai gyermekvédelmi koordinátorának,
- vizsgálni kell a hátrányos helyzet, illetve a halmozottan hátrányos helyzet mutatóit, jellemzőit,
- tanév kezdetén fel kell mérni, fel kell térképezni a hátrányos helyzetű, HHH-s és az SNI-s tanulókat: tanulmányi, szociális, anyagi, kulturális, a műveltségi, a földrajzi, lakókörnyezeti hátrányokat, illetve ezek együttes megjelenési formáit (nevelőtanárok éves munkatervében megjelenített helyzetelemzés).
- A műveltségi lemaradás, a tanulmányi motiváció hiányának felszámolása a kollégium és az iskola együttes feladata, hiszen igen gyakori, hogy a szociális problémákra éppen a műveltségbeli hiányosságok, az ambícióvesztés hívja fel a figyelmet.
- Figyelemmel kell kísérni a kapcsolódó iskolák belső rendjét, követelményeit, rendezvényeit.
- Teremtjük meg a kollégiumi tagság feltételeit:
  - ennek érdekében a tanulóval, a szülővel, az kollégiumvezetővel, az önkormányzattal (fenntartó és a tanulók lakóhelyi önkormányzatával) összefogva, a pályázati lehetőségeket kihasználva szociális segélyhez juttatjuk a növendékeket.
  - A segélyt adhatja a kollégium, iskola, fenntartó önkormányzat, a lakóhelyi önkormányzat, vagy alapítványok, vagy pályázatok útján is segélyhez juttathatjuk.

Felhívjuk a diákok figyelmét a törvények adta lehetőségekre és jogokra:

- segítjük őket a szükséges kérelmek megírásában,
- szükség esetén felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk,

- pályaorientációs tevékenységet folytatunk,
- személyiségfejlesztő foglalkozásokat tartunk,
- szükség esetén igénybe vesszük a Pedagógiai Szakszolgálatokat.

Betegségek, szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése:

- kötetlen beszélgetéseket folytatunk a diákokkal a bizalom erősítése érdekében,
- különösen fontosnak tartjuk, hogy az érintett tanulókat bevonjuk a kollégium által szervezett programokba,
- speciális, a témával foglalkozó film megtekintésére, beszélgetésre teremtünk lehetőséget,
- alkalmanként egészségmegőrző programokat szervezünk,
- figyelemfelhívó, veszélyt jelző transzparenszeket helyezünk el a kollégiumban.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység:

A beilleszkedési és/vagy magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal való foglalkozás során különösen fontos, hogy kiderítsük, hogy milyen okok állnak viselkedésük hátterében, és ennek megfelelően segítjük őket nehézségeik leküzdésében. Különös figyelmet kell fordítanunk a visszahúzódó, csendes diákokra az egyéni foglalkozások és a csoportos tevékenységek során egyaránt, mert problémáik sokszor rejtve maradnak éppen visszahúzódó magatartásuk miatt. Nem engedhetjük, hogy bármelyik gyerek perifériára kerüljön, elmagányosodjon. Segíteni kell ezen diákok közösségi beilleszkedését. Erősíteni kell a csoportban a toleranciát, a felelősségérzetet, az egymásra figyelés érzését. A nevelő indirekt módon, személyes példamutatásával nyújt mintát a befogadó magatartásra.

A működés jogi keretei:

- Jelzőrendszer (pedagógusok, orvos, védőnő),
- Gyermekjóléti Szolgálat (koordinátor),
- Gyámhivatal (eredménytelenség vagy újabb probléma esetén).

A hivatásos gyermekvédelem a gyermek és fiatalok hét csoportját célozza meg tevékenységével:

- a hátrányos helyzetűeket, halmozottan hátrányos helyzetűeket,
- a veszélyeztetetteket,
- a beteg, egészségkárosodott, fejlődési rendellenességben szenvedőket,
- a fogyatékosokat,
- a nehezen nevelhetőket,
- a szociálisan inadaptált gyermeket és fiatalokat,

- a deviáns viselkedésűeket.

A kollégiumba kerülő gyermekek eleve hátrányból indulnak:

- családjuktól elszakadva kell tanulmányaikat egy új (iskolában és kollégiumban) környezetben folytatniuk,
- legnagyobb részüknél felkészültségükben tudáshátránnyal küzdenek (elsősorban matematika, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvben),
- a kifejezőképesség alacsony szintjét a szűk szókincs mutatja,
- az új helyzetben a státuszkeresés, a beilleszkedés nehézségei mutatkoznak a kistelepülésről érkezők esetében a városi gyermekekkel szemben (visszahúzódas, zárkózottság, önbizalom hiánya). Ezek sok esetben szorongást idéznek elő a gyermekben,
- az iskola, az iskolai tanárok állandó kontrollhatást gyakorolnak a kollégiumra, növendékeinkre, (esetenként a kollégiumi nevelőtanárookra is) amely jórészt meghatározza a kollégista életmódját, tanulási ritmusát, a kollégiumi nyugalmát, vagy nyugtalanságát (pl. szilencium).

Nagy veszélyt jelentenek a vidéki kistelepülésekről érkező kollégisták esetében:

- a szabados életformák, csavargás, sajátos életvitelt folytató zenekarokhoz csapódás, bandázás, brutalitás, szipózás,
- dohányzás, italozás,
- a drogárúsítás, illetve fogyasztás megjelenése (szórakozóhelyeken, sőt iskolákban néhol.)
- különböző szélsőséges politikai csoportok illetve azok ifjúsági lecsapódásai,
- kisvallások, szekták, az időnként erőteljessé váló sátánizmus megjelenése.

Következményei lehetnek:

- a kollégiumi fegyelem napirend és házirend szabályainak megsértése,
- közös tevékenységek alóli kibúvás,
- kollégiumi kötelességeik, kapcsolataik elhanyagolása,
- nagyobb késések, kiszökések, italbehozások, benti dohányzás,
- a tanulás semmibevétele,
- a közösségi élet normáinak fokozott megsértése.

A kollégium tennivalói:

- a prevenció (Teljesen megelőzni növendékeink testi- vagy lelki károsodását)
- a korrekció (A bekövetkezett károsodásokat kell orvosolni, megszüntetni)

- veszélyeztetett kollégista tanulóink fokozott felügyelete és ellenőrzése a Városi Polgármesteri Hivatal Családsegítő- és Gyermejkölési Szolgálatával történő hatékony kapcsolattartás.

11. A Pedagógiai Programnak nyilvánosságát a Szervezeti és Működési Szabályzat szabályozza.

Elfogadását követően a kollégium honlapján közzétételre kerül.

12. A pedagógiai program felülvizsgálata

A pedagógiai program nevelőtestület általi elfogadásával és az intézményvezető jóváhagyásával lép életbe, ugyanakkor érvényét veszti a 2011 novemberében elfogadott pedagógiai program.

Várható felülvizsgálatára 2019 – ben kerül sor.

A Pedagógiai Program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradék

A Békéscsabai SZC Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma Pedagógiai Programját a nevelőtestület a 2017.09.01-jén megtartott értekezleten elfogadta.

Békéscsaba, 2017. szeptember 01.

Paláncz György
igazgató

A Diákönkormányzat (DÖK) nyilatkozata

A Diákönkormányzat képviselőjében aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elkészítése során véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

Békéscsaba, 2017. szeptember 01.

.....
a DÖK képviselője

A Békéscsabai SZC Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma Pedagógiai Programját jóváhagytam.

Békéscsaba, 2017. szeptember 01.

Paláncz György
igazgató

A Békéscsabai SZC Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma pedagógiai Programjával az iskola fenntartója egyetért, az abból a jogszabályi előírásokon felül rá háruló többletkötelezettségeket vállalja.

Békéscsaba, 2017. szeptember 01.

Mucsi Balázs Sándor
főigazgató

Pedagógiai Program függeléke:

1. számú függelék

Kollégium eszközjegyzéke

I. HELYISÉGEK

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	
Tanulószoba (felkészülő szoba)		
szakköri, diákköri szoba	1	
számítástechnikai terem	1	
testedző szoba	1	
könyvtárszoba	1	
hálószoza, hálóterem	61	
studio	1	
sportudvar	1	
kollégiumvezetői iroda		1
nevelőtestületi szoba	1	
gazdasági vezetői iroda	1	
ügyviteli helyiség	2	
rendezvényterem	1	

Kiszolgálóhelyiségek

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	
1. Tanulószoba (felkészülő szoba)		
tanulói asztal	18	
tanulói szék	36	
tanári asztal	1	
tanári szék	1	
nyitott és zárt könyvesszokrény	4	
2. Szakköri, diákköri szoba		
tanulói asztal	5	
tanulói szék	10	
tanári asztal	4	
tanári szék	1	
nyitott és zárt könyves szekrény	1	
3. Számítástechnikai terem		
számítógép	15	
nyomtató	1	
számítógépasztal, szék	15	
programok	szükség szerint	

zárható szekrény	1
tábla + flipchart	1
4. Testedző szoba	
Felszereltsége a követelményeknek megfelelő	
5. Könyvtárszoba	
Felszereltsége a követelményeknek megfelelő	
6. Hálószoza, hálóterem	
ágy	160
szekrény	200
polc	200
tükör	61
cipőtároló	30
szék	200
asztal	80
ágynemű-garnitúra	365
ágyneműhuzat-garnitúra	490
éjjeli lámpa	200
7. Stúdió	
stúdióasztal	1
szék	1
belső hangtechnikai felszerelés, kiépített hangt.hálózat	1
hifi-torony	2
mikrofon	2
erősítő	2
hangszóró + fejhallgató	1+1
tárolószekrény	1
8. Sportudvar	
Aszfalt pálya	1
Kézilabda kapu	2
Kosárlabda palánk	2
Éjjeli világítás	1
9. Kollégiumvezetői iroda	
Asztal	2
Szék	9
Szekrény	2
Számítógépasztal	1
Számítógép	1
Nyomtató	1
Hűtő	1
10. Nevelőtestületi szoba	
Asztal	4
Szék	7
Szekrény	2

Számítógépasztal	1
Számítógép	1
Nyomtató	1
Fénymásoló	1
11. Ügyviteli helyiség, gazdasági vezetői iroda	
Asztal	7
Szék	8
Szekrény	12
Számítógépasztal	2
Számítógép	5
Nyomtató	5
Fénymásoló	2

III. NEVELŐ- ÉS OKTATÓMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>s</i>
televízió	5	
rádió	2	
CD vagy lemezjátszó	2	
magnetofon	1	
videólejátszó	2	
nevelői laptopok	17	
Ügyeletes tanár		
Számítógép	2	
Nyomtató	2	
Digitális fényképezőgép	4	
Videókamera	3	
tankönyvek, szakkönyvek, kötelező olvasmányok		a kollégium feladata szerinti
iskolatípusoknak megfelelően a könyvtárszobában		elhelyezve.